

Moisësë pënëntaantarinso'

Insqüësona Moisësë pënëntaantarinso'

1 ¹Moisësëso', israiro'sa camaicaso marë' Cosoi acorin. Ina acorahuaton, ya'ipi israiro'sa, pënëntaantarin. Arapa inotëroquë nicasoi', naporóichin pënënin huachi. Inaso' no'pa' Cortanii' quëran, pi'i pipirinso parti quëparitërin. Ina ro'të chachin Moapo canonamatë itopi anta'. A'natëran Sopë ninano nisahuaton, Paran ninano ya'huërin. A'natëraonta', Tohuero, Napan, Asirotó, Tisaapa, inapita ninanoro'sa ya'huërin. ²(Sinai motopi quëran huarë' shonca a'na tahuëri quëran pochin Catisi Parnia ninanoquë canpi. Itomoró'sa no'panëntaquëchin ira ya'huërinso pa'tohuachinara, napopi. Inataquëchin napoaponahuë', na'a motopiro'sa ya'huërin.) ³Israiro'sa Iquipito quëran pipipiso' nani cara shonca iscon pi'i nisapi. Ina nisahuaton, shonca yoqui a'na tahuërira' naniso chachin Moisësëri israiro'sa sha'huitaantarin. Ya'ipi Sinioro pënëntërinso' sha'huitaantarin. ⁴Co'huara pënëntachätëraponhuë', israiro'saso amororo'sa canapi. Isipon ninanoquë Sicon copirno sontaronënpitarë chachin canapi. Asotaroto, Itërii, inapita ninanoro'saquënta', Oco copirno sontaronënpitarë chachin canapi. Inapitaso' Pasan parti ya'huëpi. ⁵Moaporo'sa no'panëntquë nicasoi', Moisësëso caniaritërin israiro'sa pënëntacaso'. Inahuaso no'panën, napotëranquëmaso chachin Cortanii' quëran pi'i pipirinso parti quëparitërin. Naporo' iso pochin pënëntërin:

⁶Sinai motopiquë ni'sëhua', Sinioro napotërinpoa': "Nani hua'qui iso motopiquë ya'huërama'. ⁷Napoaton ma'shanëma masahuatoma', motopiro'sa parti paco'. Amororo'sa ya'huërinso parti pa'sahuatoma', ya'yoraninsopita partinta pa'toco'. Arapa parti itopiquënta', paco'. Motopiro'sa parti, Niquipi parti, canonamatë parti, marë yonsan parti, ya'ipi inaquëpita paco'. Inaquëso', canano'sa ya'huërin. Ina aquëtënta', Nipano parti itopiquë pa'sahuatoma', Iopiratisii' pancaiquë huarë' paco'. ⁸Nani ya'ipi ina no'pa' carinquëma quëtëranquëma hua'anëntamaso marë'. Napoaton pa'sahuatoma', ina no'pa' máco huachi. Iráca shimashonëmapita Apraan, Isaco, Cacopo, inapita nani sha'huitërahuë: 'Caso Sinioroco ni'to, quëtëranquëma', itërahuë', itërinpoa'." tënin Moisësë.

No'tëquën natëtacaiso marë' pënëninso'

4 ¹Moisësëri israiro'sa nontaton itapon: "Iporaso huachi, Sinioro pënëntërinso' natëco'. Camairinquëmasopitanta', natëco'. Nani ya'ipi carinquëma a'chintëranquëma'. Ama topinan quëran natanatomarahuë', ina nohuanterinso nico'. Inapohuatama', noya nanpitoma Yosë quihuitërinpoaso' no'paquë ya'conatoma hua'anëntarama'. Shimashonënpopita sha'huitërinso chachin quëtëranpoa'. ²Sinioroso Yosë nënpoa ni'ton, natëcaso marë' na'con camairinquëmaso', nani sha'huitëranquëma'. Ama ina apancatocosohuë'.

Naporahuaton ama a'na nananya tēranta apahuantocosohuè'. ³Nani ni'nama Pioro motopiquè Siniro ana'itèrinpoaso'. Ya'huèhuano'sa mamanshinèna Paaro itopiso', quèmopinènpoa moshatapatopi ni'ton, tiquirin. ⁴Canpitaso nipirinhuè', co inapoatomarahuè' inasáchin cancantèrama ni'ton, Siniro iporahuanta nanpicaso' quètarinquèma'.

⁵Ya'ipi Sinioronènpoa pènèntèrinso', camaitèrinso', inapita sha'huitèrincoso' nani a'chintèranquèma'. No'pa' manamaquè ya'huèhuatama', ya'ipi inapita natèco'. ⁶Natètátoma', ina inachachin nico'. Inapohuatama', nisha nisha piyapi'sa na'con nitotátoma yonquínahuano'sa ninamaso', nitotapi huachi. Ina nitotohuachina': '¡Ma noyacha inapitaso pènèntèrinso nanan ya'huètopi paya! Napoaton na'con nitotátoma', yonquínahuano'sa nipi,' tosapi. ⁷¡Co inso nacion tēranta', canpoa pochin Yosè imapihuè'! Inahuaso', mamanshinènari catahuacaso marè' nontopirinahuè', co catahuarinhuè'. Canpoaso nipirinhuè', onporoso' nontohuatèhuara, a'naroáchin a'paniripoa'. ⁸Tèhuèenchachin mini co a'na nacion tēranta canpoa pochin ya'huèrinhuè'. A'napitaso co canpoa pochin no'tèquènáchin pènèntèrinso nanan ya'huètopihuè'. Camaitèrinso nanan tēranta co ya'huètopihuè'. Inapita canpitaso', ipora ya'ipi a'chintèranquèma'. ⁹Ni'cona nani ma'sha ni'namasopita naniantotama'. A'chintèranquèmasopitanta yonquiráco'. Ipora a'chintèranquèmasopita ama naniantatomarahuè', hui'nampitanta a'chintoco'. Shiparimapitanta inapotoco,'" itèrin.

**Sinai motopiquè Yosèri
nontèrinso ayonquiantarinso'**

¹⁰Ina quèran itaantarín: "Íraca Sinai motopi notènanquè ni'sèma', Siniro

nontatonco napotèrinco: 'Israiro'sa ayontonquè nonahuèso' natanacaiso marè'. Noya nicatonaco chiminai huarè' imainacoso marè' pènènarahuè. Ina quèran hui'ninapitanta a'chintohuachina', inahuanta imasarinaco,' itèrinco. ¹¹Canpitaso naporos', motopi nanimarinquè ya'caritèrama'. Ina motopi quèranso', panca pèn inápaquè huarè' pipirarin ni'nama'. Ina pèn quèran chachin yarátón chitoro pochin ya'norin. ¹²Naporos' Sinirosos', pèn huáncana quèran nontèrinpoa'. Noninso' mini natanapomarahué', co manta quènanamahuè'. ¹³Shonca nanan pènèninpoa quèran, Siniro canpoarè anoyatèrinso anitotèrinpoa'. Inapita cato na'pitèa'-huaquè ninshitèrin. Ina quètahuatonpoa camairinpoa no'tèquèn natècaso marè'. ¹⁴Pènèntèrinsopita, camaitèrinsopita, inapita a'chinta'huanquèmaso marè' canta camairinco. No'pa' quètarinquèmaquè ya'conpatama natècamaso marè', a'chintèranquèma,'" itèrin.

**Ama mamanshi moshacaiso
marèhuè' pènèninso'**

¹⁵⁻¹⁸Moisèsèso', israiro'sa nontaton itaantapon: "Sinai motopiquè Sinirosos', pèn huáncana quèran nontèrinpoa'. Noninso' mini natanapomarahué', naporos' co manta quènanamahuè'. Ni'cona nitapicancanatoma mamanshi nipatama'. Quèmapi, sanapi, ma'sharo'sa', anpiantèhuano'sa', samiro'sa', inapita pochin ya'norinso nitama'. ¹⁹Pi'iro'tènta nè'pèhuatama', ni'cona pi'i, yoqui, tayloraro'sa', inapita quènanatoma moshachináchin cancantotama'. Inapitaso' ya'ipi piyapi'sa a'pintacaso marè' acorin. Canpoaso nipirinhuè', Yoséíchin chinotacaso ya'huèrin.

²⁰Canpitaso', Siniro Iquipito quèran ocoirahuatèinquèma hua'anèntèrinquèma'.

Hua'namia asoquicaso marë' ornoquë a'përahuatë', asoquirë'. Inapochachin canpitanata Iquipitoquë parisitápiramahuë', ocoirinquëma'. Napoaton ina piyapinënpita ninama huachi. ²¹Napoa-ponahuë', canpita na'in quëran canta', no'huirincó: 'Caso Yosëco ni'to, co Cortanii' pëntontahuaton noyaro'paquë ya'conaranhuë', itërinco. Inaso' no'pa', canpitari hua'anëntarama huachi. ²²Napoaton caso iso Moapo no'paquë chachin chiminarahuë. Co Cortanii' pëntontarahué'. Canpita tëhuëncinso' pëntontatoma', ina noyaro'pa' hua'anëntarama'. ²³⁻²⁴Napoa-ponahuë', ni'cona Siniororë'quënpoa anoyatërëhuaso naniantotama'. Ama manta mamanshi nicatoma moshacosohué'. Nani Sinioro anitotërinpoa', ama a'naratipita nonacaso marëhuë'. Sinioronënpoaso' pa'pi a'pitërinpoa'. Co natëhuatamahuë', no'huitëinquëma' pënquë ahuiquitëresó pochin ana'intarinquëma'.

²⁵Noyaro'paquë ya'conpatama', hua'qui ya'huëapoma pochin, hui'namapita ya'huëtarinquëma'. Shiparimapitanta ya'huëtöhuachinquëma', mashotarama huachi. Co naporo tëranta mamanshi nicacaso ya'huërinhuë'. Sinioro naniantotama'. Ama manta nonanatoma', moshacosohué'. Co Sinioro natëtoma-hué' inapohuatama', pa'pi co noyahuë' nisarama'. Ina marë' chiníquën no'huairinquëma'. ²⁶Pi'iro'të', isoro'pa', inapita ya'huërinso ni'nëhua'. Inapochachin sha'huitaranquëmasonta', no'tëquën nisarin. Cortanii' aquëtëran no'pa' ya'huërinso' macatoma hua'anëntopiramahuë', mamanshi moshacaso marë' nipatama', co hua'qui inaquë ya'huëaramahuë'. Na'con na'conquëma chiminarama'.

²⁷Nisha nisha naciono'saquë Sinioro nohuanton, quëpaponëinquëma'.

Inaquënta napoa-ponahuë', na'con na'conquëma chiminarama'. Caraíchinquëma co chiminaramahuë'. ²⁸Inaquë quëpahuachinëinquëma', nisha nisha mamanshiro'sa piyapi'sari nipiso' moshaarama'. A'naquën nara quëran, a'naquënso na'pi quëran nipi ni'ton, co manta quënantopihuë', co natantopihuë', co coshatopihuë', co niipihuë'. Napoa-ponahuë', canpitato moshataparama'. ²⁹Napoa-ponahuë', inaquë ni'sëma ya'ipi cancanëma quëran, nisahuaton ya'ipi hua'yanëma quëran Sinioro nontohuatama', natanatëinquëma catahuarinquëma'. ³⁰⁻³¹Nisha nisha parisitápatoma', mamanshi chinotëramaso a'poarama'. Ina a'poatoma Sinioroíchin chinotoco'. Napohuatama', inaso nóya nichinapon chachin, co a'poarinquëmahué'. Co ata'huantarinquëmahué'. Noya cancantaantahuatama', shimashonëmapitarë' anoyatërinso yonquiaton catahuantarinquëma': 'Caso Yosëco ni'to, no'tëquën nontëranquën,' itërin ni'ton, catahuarinquëma'.

³²⁻³⁸Shimashonëmapita nosoroaton huayoninquëma'. Chiníquën nanantaton Iquipito quëran nisha'ërinquëma'. A'napitaso canpita quëran chini chiníquëno'sa'. Napopirinahuë', canpitari ya'huëretamaso marë' inapitaso no'panëna quëran Yosëri a'pararin. Ipora tahuëri'sa napoarinsó chachin a'pararin. Inta nipachin yonquirico': Co'huara canpita ya'huëyátërasëinquëmahué', ya'nan piyapi Yosëri ninin quëran huarë' napopiso' yonquirico'. Naporahuaton nisha nisha piyapi'sa isoro'paquë ya'huëpisopita natanico'. Natanpiramahuë': ¡Co onporo tëranta inahuaso', canpoa Yosë catahuamiatërinpoaso pochin catahuarinsó, sha'huitaponëinquëmahué'! Canpoaso', Yosë chachin pën huáncana quëran

nontërinpoaso natanëhua'. Natana-rihuarahuë co chiminëhuahuë'. ¡Co inso nacionquë tëranta inapopihuë'! Canpoaso', a'napita nacion'sa quëran Yosë huayoninpoa'. Huayonatonpoa', acorinpoa' piyapinënpita nicacaso marë'. Ina marë' iquipitoro'sa Yosëri tëniton, aparisitërin. Nisha nisha ma'sha sacai nininsopita a'notërin. Ina, ya'huërë-namënpoa iquipitoro'sa ahuëaton, a'payanin. Inapoaton chiniquënanantërinso' a'notërinpoa'. ¡Tëhuëenchachin co intopa tëranta Yosë pochin mamasshiro'sa nipihuë'! 'Sinioroíchin Yosëso'. Co a'na ina pochin ya'huërinhuë', ta'camaso marë' nani ma'sha ninin. Inápa quëraonta pënënainquëmaso marë' nontërinquëma'. Isoro'paquënta', panca pën a'notërinpoa'. Ina huáncana quëran nontërinpoasonta natanëhua'.

³⁹Napoaton noya yonquirahuatoma': 'Sinioroíchin Yosëso'. Inápaquë hua'anëntërinso pochachin isoro'paquënta hua'anëntërin. Co a'na ina pochin ya'huërinhuë', toco'. ⁴⁰Ya'ipi pënëninquëmasopita natëco'. Camairinquëmasopitanta', natëco'. Inapita ipora tahuëri carinquëma sha'huitaranquëma'. Inapohuatama', Yosë no'pa' quëtarinquëmaquë noya ya'huëarama'. Naporahuaton hua'qui tahuëri ni'sarama'. Shiparimapitanta noya ya'huëapona'. Co incari tëranta ina no'paso osërëtarinquëmahuë', itërin Moisésëri.

**Yosë na'con na'con
nohuantërinso'**

6 ¹Naquëranchin Moisésëri isairro'sa nontaton itapon: "Yosë camairinco ni'ton, pënëntërinso, camaitërinso, inapita natëcamaso marë' apira sha'huitaantaranquëma'. Yosë no'pa' quëtarinquëmaquë ya'huëhuatama', inapita no'tëquën natëco'.

²Ina pochin mini Sinioro noya nicatë natëcaso ya'huërin. Pënëntërinso, camaitërinso, inapita chiminaquë huarë' natëco'. Naporahuaton hui'-namapita, shiparimapita, inapitanta natëchina'. Inapohuatama', hua'qui tahuëri ni'sarama'. ³Napoaton ya'ipi isairro'sanquëma no'tëquën natëcamaso marë' sha'huitaranquëma'. Natëhuatama', Yosë no'pa' quëtarinquëmaquë noya ya'huëarama'. Inaquëso', co manta pahuaninhuë'. Naporahuaton na'con na'con na'asarama'. Shimashonënpoitanta Siniorori sha'huitërinso chachin nisarín.

⁴⁻⁵Iporaso', ya'ipi isairro'sanquëma natanco'. Yosëichin hua'anëntërinpoa'. Inasáchin natërhua'. Inaso' Sinioro ni'ton, ina na'con na'con nosorocaso ya'huërin. Ya'ipi cancanëma quëran, hua'yanëma quëran, chinirama quëran, ya'ipi inaquëranpita nosoromatoco'. ⁶Inapita ipora sha'huitëranquëmaso', yonquinëma quëran nitotoco'. ⁷Hui'-namapitanta', apira apira ina a'chintoco'. Pëinëmaquë ya'huëhuatama', sha'huitoco'. Iratasëmanta inapotoco'. Yahuë'ëpatama', capayatohuatama', naporonta a'chintamaso ya'huërin. ⁸Inapita camairinpoaso', ninshitéramaquë ninshitahuatoma', pë'toa'huayaquë po'moco'. Ina quëran ahuënan tanpanëmaquë nitonpotoco'. Të'yamaquëhuë nipon inapotoco'. Ina quëran yonquiamaso marë' napoarama'. ⁹Pëinëma ya'coanaquënta', ina nanan ninshitoco'. Onëro'saquënta ninshitoco', itërin.

Natëtaçaiso marë' pënëninso'

¹⁰Naquëranchin Moisésëri isairro'sa pënëntërinso: "Shimashonënpoitanta Apraan, Isaco, Cacopo, inapita nani sha'huitërin: 'Caso Yosëco ni'to, iso

no'pa' quëtaranquëma', itërin. Sha'huitërinso chachin Sinioronënpoa inaquë aya'coaninquëma'. Inaquëso', panca ninanoro'sa noyápiachináchin ya'huërin. Co canpitari ninamahuë'.¹¹ Pëinënaquënta notohuaro' nani ma'sha ya'huërin. Noya noya ninin-sopita ya'huërin. Co canpitari sacatoma acoramahuë'. Posoro'santa nani ya'huërin. Co canpitari ihuaramahuë'. Oparoro'sa', oripororo'sa', inapitanta ya'huërin. Co canpitari sha'namahuë'. Ina canpitaso', co sacaiyátërahuë' macatoma natëaquë huarë' capoma', o'opoma'.¹² Inapoa-pomarahuë', ama Sinioro naniantocosoahuë'. Canpitaso Iquipitoquë parisitapiramahuë', nicha'ërinquëma'.¹³ Sinioroíchin chinotoco'. Inasáchin natëcaso ya'huërin. Inaso' hua'a-nëntërinpoa'. Ma'marësona tëranta natëtacaiso marë' sha'huihuatama', Yoscoarë' ta'toma sha'huico'.¹⁴ Ya'yoranimasopita piyapi'saso', nisha nisha mamanshiro'sa moshatona ya'huëpi. Ama canpitaso', inapita moshacosohuë'.¹⁵ Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, ni'sárinpoa'. Inaso', pa'pi a'pitërinpoa'. Ina naniantatoma mamanshi moshahuatama', no'huitëinquëma nanitërin ana'intiinquëmaso'. Ina nohuanton na'con na'conquëma chiminarama'.¹⁶ Ama Yosë tënicosohuë'. Ama ina camaicosohuë'. Ina nohuantërinso-ráchin yonquicaso ya'huërin. Ama huachi catoro Masaquë naporamaso pochin niantacosohuë'. No'huichinquëma'.¹⁷ Sinioroso' Yosë ni'ton, camairinquëmasopita, no'tëquénáchin natëco'. Pënëntërinsona no'tëquën natëco'.¹⁸ Sinioro nohuantërinso-ráchin nico'. Ma'pitasona noya nicacaso' nani sha'huitërinpoa'. Inapita natëhuatama', nani tahuëri catahuarinquëma'.

Shimashonënpoapita nontaton: 'Caso Yosëco ni'to, shiparimapita iso no'pa' quëtarahuë', itërin. Sha'huitërinso chachin Sinioronënpoa noyaro'pa'quë aya'coaninquëma'.¹⁹ Inapohuatama', sha'huitërinpoaso chachin, ya'ipi inimicoro'sa ina nohuanton ta'anani-piarinquëma'.

²⁰⁻²¹ A'na tahuëri hui'nama: '¿Ma'ta tapon isopita camaitërinso', pënëntërinso', inapita Sinioro sha'huitërinpoa natëcaso marë'?' itohuachinëinquëma': 'Quiyaso' Iquipitoquë, copirno camaiatoncoi aparisitápirincoihuë'. Sinioro chiníquën nanantaton ina quëran ocoirincoi.²² Ocoincoso marë' nani ma'sha ninin. Iquipito copirno piyapinënpitarë chachin anitotacaso marë' pa'pi huëhuëpiro nininsopita, ma'sha a'norinso ni'nai.²³ Inapoaton Iquipito quëran ocoirahuatonpoa', shimashonënpoapita no'pa' quëta-caso' sha'huitërinquë quëninpoa'. Ina quëtërinpoa ni'ton, ina no'paquë ipora ya'huëarëhua'.²⁴ Ina quëran Sinioro sha'huitërinpoa ya'ipi camaitërinso-pita natëcaso marë'. Naporahuaton ina pa'yatatëhua noya ni'caso' sha'huitërinpoa'. Inapohuatëhua nani tahuëri catahuarinpoa'. Ina nohuanton, ipora nanpirëhuaso pochin, noya ya'huëáparihua'.²⁵ Napoaton inapita camairinpoaso', noya yonquiatëhua natëahua'. Sinioroso', ni'sárinpoa'. Ina natëhuatëhua', sha'huitërinpoaso chachin noya nisarëhua', itahua', itërin Moisésëri.

Ama mamanshi moshacaiso marëhuë' pënëantarinso'

7 ¹ Naquëranchin Moisésëri isairoro'sa nontaantarin: "Sinioroso Yosë-nënpoa ni'ton, catahuarinquëma no'pa' quëtarinquëmaquë ya'conacamaso'. Ina marë' canchisë naciono'sa

a'pararin. Canpita quëran na'con na'con ni'tona chini chiniquën nanantopirinahuë', a'pararin. Canano'sa', itiro'sa', amororo'sa', huiriséro'sa', quiriquiro'sa', iporo'sa', quiposoro'sa', inapita itopiso' a'pararin. ²Sinioro nohuanton inapita naciono'sa canahuatama', ata'huan-tamaso ya'huërin. Co nosoroamaso ya'huërinhuë'. Naporahuaton ama inapitarë'quëma ma'sha marë' tëranta anoyatocosohuë'. ³Co inahua sanapi'sa macamaso ya'huërinhuë'. Co hui'namapitanta ina sanapi'sa macacaiso ya'huërinhuë'. Nano'santa ya'huëtohuachinquëma', co inahua hui'nap'i'sa acoantamaso ya'huërinhuë'. ⁴Ina pochin nimapachinaso', inahuaso co Yosë imapihuë ni'ton, hui'nama anishacancantarin. Sinioro a'poatona', nisha nisha mamanshi chinotapi huachi. Inapohuatama', Sinioro no'huiarinquëma'. No'huitëinquëma a'naromarëachin ata'huantarinquëma'. ⁵Mamanshi chinotacaiso marë' artaroro'sa nipiso', ohuatamaso ya'huërin. Na'piro'santa', nararo'santa chinotai marë' nipiso', noyá ata'huantoco'. Mamanshinënanta ahuiquitoco'. ⁶Canpitaso nipirinhuë', Sinioroíchin chinotamaso marë' nani acorinquëma'. Na'a naciono'sa isoro-paquë ya'huëpirinhuë', canpitaso', ina piyapinënpita nicamaso marë' huayoninquëma',” itërin Moisésëri.

Siniorori nosoroaton huayoninso'

⁷Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarin: “Canpitaso a'napita naciono'sa quëran, hua'hui hua'huishin nacion ninama'. Napopiramahuë', Sinioro nohuantatëinquëma huayoninquëma'. ⁸Napoaton Iquipito quëran ocoirinquëma'. Inaquë canpitaso', chiniquën sacatatoma parisitërama'.

Inapoápiramahuë', Sinioro nosororinquëma'. Nosoroatëinquëma chiniquën nanantaton huaraon quëran nicha'ërinquëma'. Naporahuaton shimashonënpoapita sha'huitërinso' nanicaso marë' napotërinpoa'. ⁹Naporinso marë': ‘Sinioroíchin Yosëso'. Shimashonënpoapitarë' anoyatërinso', co onporonta naniantarinhuë'. Ina nosoroatëhua camaitërinso' natëhuatëhua', co naniantarinpoahuë' canpoanta', toco'. ¹⁰Nipirinhuë', co Sinioro nosorohuachinahuë', co hua'quiya quëranhuë' ata'huantarin. ¹¹Napoaton ya'ipi camaitërinso', pënëntërinso', inapita ipora tahuëri camairanquëmaso', natëco’,” itërin Moisésëri.

Natëhuachinara, Siniorori catahuamiatarinso'

¹²Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarin: “Iporaso' nani Sinioro camaitërinso' sha'huitëranquëma'. Ina natëtoma', ina inachachin nico'. Inapohuatama', Sinioronënpoa canpoarë' anoyatërinso yonquiarin. Ina yonquiaton noya catahuarinpoa'. Nani shimashonënpoapita sha'huitërin ni'ton, catahuarinpoa'. ¹³Nosoroatëinquëma catahuarinquëma ni'ton, ina nohuanton na'a hui'nama ya'huëtarinquëma'. Hui'namapitanta', inapochachin catahuamiatarin. Trico, sipata, inapita sha'namasonta', noya noyatarin. Ina nohuanton huinonta o'ocamaso', tomanta capamaso', co pahuantarinquëmahuë'. Ina nohuanton ohuacanëmanta', ohuicanëmanta na'asarin. Shimashonënpoapita sha'huitaton: ‘Caso Yosëco ni'to, iso no'pa' quëtaranquëma',’ itërin. Ina ni'ton quëtarinquëma'. Inaquë ya'contapama', inapotarinquëma'. ¹⁴Canpitaso a'napita naciono'sa quëran, na'con na'con

catahuamiatarinquëma'. Ina nohuanton sanapinëmanta hua'huana'piráchin nisarín. Quëmapimanta hui'nahua-na'piro'saráchin nisarama'. Pë'tahua-nëmapitanta inapochachin nisarín. ¹⁵Siniro pa'poyarinquëma ni'ton, co manta canio masarinquëmahuë'. Iquipitoto'saso', iráca nisha nisha quëran ana'intërin. Nani canpita ina nitotërama'. Co canpitato ina pochín ana'intarínquëmahuë'. Ya'ipi inimi-conëma tëhuëncinso' ina pochín ana'intapon. ¹⁶Canpitato napoapona-huë', nisha nisha piyapiro'sa Siniro nohuanton minsëhuatama', ata'huan-tochinacaso ya'huërin. Ama inapitoto nosorocosohuë'. Co mamanshinëna tëranta moshacamaso ya'huërinhuë'. Ina moshahuatamaso', co huachi noyatatarahuë' chiminarama huachi.

¹⁷Canpitato nimara: 'Isopita nacio-no'saso', canpoa quëran na'con na'con ya'huëpi. Ina ni'ton, co onporonta nani-tarihuahuë' a'pacaso', tosarama'. ¹⁸Ama inapita yonquiatoma të'huacosohuë'. Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, Iquipito copirno piyapinënpitarë chachin co oshatarínhuë' minsëapon. Ina yonquico'. ¹⁹Siniro chiníquën nanantaton Iquipito quëran nicha'ërinquëmaso', yonquico'. Nani ina anitotërinpoa nisha nisha ma'sha ninin quëran, chini chiníquën nanantërinso'. Iquipitoto'sa napotërinso chachin, të'huatëramasopita nacio'nsanta minsëapon. ²⁰Canpita të'huatatëinquëma', a'naquënso na'pipona'. Na'pipirínahuë' tëranta', Siniro apa'yamiataton tiqúapon. ²¹Napoaton ama të'huatatoma ropatocosohuë'. Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, chini chiníquën nanantërin. Naporahuaton pa'pi të'huatoro'. Ina chachin canpitato' catahuaarínquëma'. ²²Siniro nohuanton pi'pian pi'pian

quëran ya'huëhuano'sa a'pararama'. Co a'naromaráchin a'pamaso ya'huërinhuë'. Mapinton ma'sharo'sa na'atona machinquëma'. ²³Co a'naromarëáchin a'papuramahuë', nani Siniro acorínquëma oshaquëranchin inapita minsëcaso'. Inapotatoma ata'huantamaso marë' acorínquëma'. ²⁴Yosë chachin nani acorínquëma copirnonënanta minsëatoma', camaicamaso marë'. Canpitato minsëhuatama', co huachi insoari tëranta isoro'paquë inapita yonquiapihuë'. Hui'nina', shiina', inapita ata'huantarama ni'ton, co yonquiapihuë'. Canpita ahuëtohuatama', co inso copirno tëranta', chinitarínquëmahuë'. Napoaton minsërahuatoma', ya'ipi ina copirno'sa tiqúarama'. ²⁵Mamanshinëna chinotopiso', ahuiquitarama'. A'naquën mamanshi oro quëran, prata quëran ina quëranpita tanónën pashitopi. Ni'cona ina machínachin cancantotama'. Inapohuatamaso', co Siniro nohuantërinsohuë' nisarama'. ²⁶Inapitoto' co Siniro nohuantërinhuë' ni'ton, ata'huantamaso ya'huërin. Napoaton ama pëinëmaquë quëpacosohuë'. Quëpahuatama', canpitato Siniro ata'huantarínquëma': 'Inaso', co Siniro nohuantërinhuë', toco', ténin Moisésë.

Yosëri nosoroaton a'pairinso'

8 ¹Naquëranchin Moisésë isairoro'sa nontaantarín: "Ya'ipi Yosë camaitërinso'pita nani ipora sha'huitarínquëma ni'ton, natëco'. Inapohuatama', notohuaro' na'asarama'. Naporahuaton, shimashonënpoa no'pa' quëtacaso' sha'huitërinquë ya'huëpisopita minsëarama'. ²Catapini shonca pi'i inotëro parti pa'tasëma', Siniro nohuanton nisha nisha ma'sha onporama'. Inapotatëinquëma', natëtochináchin cancantamaso

marë' napotërinquëma'. Onpopinsona cancantëramaso', nitotacaso marë' tënirinquëma'. Naporahuaton: '¿Tëhuënchachin ta'ma natërë'ponaco to?' ta'ton napotërinquëma'. Inaso nipirinhue', co patërinquëmahuë'. Ama ina naniantocosohe'. ³Ina nohuanton a'na tahuëri tana acorinquëma'. Napoaponahuë', ina piquëranso capamaso marë' mana a'patiimarinquëma'. Inanpi cosharoso co nohuitopiramahuë', quëtërinquëma'. Co shimashonëmapitari tëranta nohuitopi-hue': 'Co cosharoriáchin, piyapi ananpirinhue'. Ya'ipi Yosë noninso' natëhuachin tëhuëchinso', nanpiarin,' ta'camaso marë' inanpi cosharo quëtërinquëma'. ⁴Catapini shonca pi'ipi pa'sápomarahuë', co a'moramasso mocarinhue'. Co nantëma tëranta pomatërinhuë'. ⁵Napoaton: 'Sinioroso' nóya ni'ton, hui'nanpo nosorohuatëra, pënënëso pochin, pënëninpoa,' toco'.

⁶Napoaton Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, noya nicatoma camaitërinso-pita natëco'. A'chintërinquëmasopitanta', ina inachachin nico'. ⁷Sinioro chachin noyaro'paquë ichiya'conapëinquëma'. Inaquëso', notohuaro' i'sharo'sa ya'huërin. I'shanaro'sa', huinano'sa', inapitanta motopiro'saquë ya'huërin. Motopianaro'saquënta', ya'huërin. ⁸Trico, sipata, inapita noya noyatërin. Oparoro'sa', iquiraroro'sa', inapita ya'huërin. Cranata huayoro'sa', oripo nararo'sa', inapitanta noyatërin. Ninointa co pahuaninhue'. ⁹Inaquëso', co manta cosharo pahuantarinquëmahuë'. Ina no'paquëso', co ma'sha tëranta pahuantarinquëmahuë'. Hua'namia na'piro'ro'saquë quënanarama'. Copri hua'nanta', motopinënpitaquë ocoiarama'. ¹⁰Napoaton nani coshatatoma natëhuatama', Sinioro chinotoco'. Chinotatoma': '¡Ma noyacha Yosëso ni'ton, noyaro'pa' quëtërinpoa paya' toco!', itërin.

Yosë yonquirápaiso marë' pënëninso'

¹¹Naquëranchin Moisésë israiro'sa nontaantarin: "Sinioronënpoasáchin Yosëso ni'ton, ni'cona ina naniantotama'. Ni'cona camaitërinso-pita, pënëntërinso-pita, inapita naniantotama'. Inapita ipora tahuëri sha'huitaranquëma'. ¹²Inaquë ya'huëapoma pochin natëaquë huarë' coshatarama'. Naporahuaton noya pëiro'sa nisarama ya'huëcamaso marë'. ¹³Ohuacanëma', ohuicanëma', inapita notohuaro' na'asarin. Ma'sha pa'anatoma na'con na'con coriqui, oro, inapita canarama'. Ina quëran na'con na'con ma'sha pa'anarama'. ¹⁴Ina pochin nipatama', ni'cona nocantotama'. Iquipitoquë canpitaso', asacatatënnquëma aparisitërinënnquëma'. Inapotápirinënnquëmahuë', Sinioro inaquëran ocoirinquëma'. Napoaton ama ina naniantocosohe'.

¹⁵Pa'pi huëhuëpiro inotëro partitaquëchin quëninpoa'. Inaquë notohuaro' ya'huanos'sa', yonpincaro'sa', inapita ya'huërin. Inaquë co manta i'sha ya'huërinhuë'. Napoaponahuë', o'ocahuaso marë' natëtë quëran, i'sha ocoirin. ¹⁶Ina chachin mana quëtërinpoa capacaso marë'. Inaso cosharo', shi'mashonënponta co nohuitopihue'. Inapotatënnquëma tënirinquëma'. Naporahuaton, natëtochináchin cancantamaso marë' napotërinquëma'. ¹⁷'Quiyaora sacatatoi ya'ipi isopita ma'sha canarai,' ama tocosohe'. ¹⁸Sinioro achinirinquëma ni'ton, sacatatoma nani ma'sha ma'patërama'. Shimashonënpopitarë' anoyataton, sha'huitërinso' nanicaso marë' catahuarinquëma'. Ama ina naniantocosohe'.

¹⁹Napotopiranquëmahuë', ina naniantatoma nisha nisha mamanshiro'sa

moshahuatama!, iporaquëranchin sha'huitaranquëma!: Tëhuëenchachin na'con na'conquëma ta'huantarama tënahuë.²⁰ Noyaro'paquë ya'conapoma pochin, Siniorori nisha nisha naciono'sa ata'huantërapon. Inapochachin canpitanta co ina natëhuatamahuë!, ata'huantarinquëma!," itërin.

Inaora nohuanton catahuarinso'

9¹ Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarin: "Natanco israiro'sanquëma!: Nani nanirin Cortanii' pëntontatoma!, chini chiniquën naciono'sa ya'contatoma minsëamaso!. Inaquë inápa pairahuan ninanoro'sa ya'huëpirinhuë!, canpitari ya'contatoma minsëarama!.² Inaquë ya'huëpisopitaso!, panca piyapiro'sa nipi. Panca piyapi Anaco itopiso! shinpita pochin niconpi. Canpitaso napopiso! nani natantërama!: 'Panca piyapi Anaco shinpitaso!, co insoari tëranta minsëarinhuë!,' topi.

³Iporaso! Sinioro chachin quëchitaton, quëpararinpoa nitotoco!. Inaso!, pën nani ma'sha ahuiquitërinso pochin ina naciono'sa atapanahuaton, ata'huantarin. Napoaton canpitariso! a'naromaráchin, a'papoma!. A'napitaso nipirinhuë!, tiquiapoma!. Sinioro nani sha'huitërinquëmaso chachin nisarín.⁴ Sinioro nohuanton nani inapita a'pahuatama!: 'Noya ninëhuaso marë! Sinioro catahuarinpoa inapita a'patëhua!, no'panëna matërehua!,' ama tocosohuë!. Co ina marë! a'parinhuë!. Pa'pi co noyahuë! nipi ni'ton, a'parin.⁵ Tëhuëenchachin co canpita noya ninamaso marë!, inapita no'panëna masaramahuë!. Inapita co noyahuë! nipiso marë!, a'pararin. Naporahuaton, shimashonëmapita: Apraan, Isaco, Cacopo, inapita sha'huitërinso! yonquiaton inapotarin.⁶ Yonquicamaso marë! naquëranchin

sha'huichinquëma!. Co canpita noya ninamaso marë! ina noyaro'pa! quëtarinquëmahuë!. Canpitaso co natantochináchinhuë! cancantërama ni'ton, co quëtiinquëmaso nipirinhuë!," itërin.

Sinai motopiquë mamanshi moshapiso ayonquiantarinso'

⁷Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarín: "Inotëro parti paasëma!, Sinioro tëhuëtëramaso! ama naniantocosohe!. Iquipito quëran pipirama quëran isëquë canquiama huarë! co natantochináchinhuë! cancantërama!. Ina pochin cancantatoma Sinioro tëhuëtërama!.⁸ Sinai motopiquë ni'sëma Sinioro ano'huitërama!. Ina marë! no'huitomiataton shiata'huantërinquëma!.⁹ Caso na'pitëa'huaro'sa ma'pata'huaso marë! inatohua paantarahuë. Ina na'pitëa'huaro'saquë Siniororë!quënpoa anoyatërehuaso ninshitërin. Ina ma'paca'huaso marë! catapini shonca tahuëri tashirë chachin co manta coshatërahue!, co manta o'orahuë!, naporahuë.¹⁰ Inaquë Sinioro cato na'pitëa'huaro'sa inari chachin ninshitërinso! quëtërinco. Niyontonëhuaso tahuëri motopi quëran nontërinpoaso chachin inaquë ninshitërin. Pën huáncana quëran naporó pënëninpoa!.¹¹ Sha'huitëranquëmaso chachin catapini shonca tahuëri tashirë chachin na'huërin piquëran, cato na'pitëa'huaro'sa quëtërinco. Canpoarë anoyatërinso chachin ninshitaton, quëtërinco.¹² Ina quëtahuattonco: 'Manóton nohuaramarahuatton, piyapi'sa nimaquë!. Inapitaso! Iquipito quëran ocoipiranhuë!, pa'pi co noyahuë! nisapi. Pënënahuësopita naniantatona!, a'naroáchin pëshonpi huachi. Hua'na asoquirahuatona moshacaiso marë! mamanshi nipi,' itërinco.¹³⁻¹⁴ Ina toshuatton, taantarín: 'Israiro'sa ni'sápato: "Tëhuëenchachin

pasopitaso' co natantochináchinhué' cancantopi," ténahué. ¡Ama manta tēquēsohué! ¡Apiramiachin tiquichina! Inapotohuato, co huachi incari tēranta inapita yonquiarinhué'. Quēma shiparinpita quēran tēhuēchinsol' noya noya nacion ocoiarahué,' itērinco.

¹⁵Motopi quēran nohuaramahuatora, cato na'pitēa'huaro'sa quēmarahué. Inaqué Yosērē'quēnpoa anoyatērēhuaso', nani ninshitērin. Naporo' motopiquēsol', pēn tēnētárin. ¹⁶Ya'huēarēhuaquē canquimahuatora, co Siniro natēto-marahué' oshahuanamaso' ni'quimarahué. Pēnēninquēmaso a'porahuatoma', mamanshi, toroa'hua pochin nonanatomá', moshararama'. ¹⁷Ina ni'sahuato, cato chachin na'pitēa'huaro'sa quēmara-huēsol', tēlyatērahué. Tēlyatato canpita ni'tonēmaquē pa'paarahué," itērin.

Israiro'sa maré' Yosē nontērinso'

¹⁸Naquēranchin Moisésēri israiro'sa nontaantarín: "Inapoatoma oshahuanamaso maré', naquēranchin isonahuato Siniro nontērahué. I'hua naporahuēsó chachin, catapini shonca tahuēri tashirē chachin co manta coshatērahué', co manta o'orahué'. Panca tēhuēatoma Siniro ano'huitopiramahué', canpita maré' ina nontērahué. ¹⁹Pa'pi no'huitēnquēma' yaata'huantērinquēmaso maré', canta panca pa'yanahué. Napopirahué' nontohuatora, natanahuatonco co ata'huantērinquēmahué'. ²⁰Aaronta pa'pi no'huiton Sinirori yatēpapirinhué', ina marēnta nontērahué ni'ton, co tēparinhué'.

²¹Ina quēran toroa'hua nonanamaso' manahué. Ina maré' oshahuanama ni'ton, pēnquē tēlyatērahué. Naporahuaton pēs'nanahué. No'mo no'moshin nipachina, motopi quēran i'sha o'marinquē opoitērahué.

²²Tapiraquēnta tēhuērama'. Masaquē, Quiporo-atapaquē, inaquēpitanta tēhuēatoma Siniro ano'huitērama'. ²³Catisē Parniaquēnta', Siniro camaitērinso co natēamaso nohuantēramahué': 'No'pa' quētaranquēmaquē ya'conco huachi,' itērinquēma'. Itopirinquēmahué': 'Co nimara Yosē catahuaniripoahué', toconatoma', co natēramahué'. ²⁴Ya'nán nohuitēranquēma quēran huaré', canpitaso co natantochináchinhué' cancantērama'. Ina pochin cancantatoma', co Siniro natēramahué'.

²⁵⁻²⁶Mamanshi moshatoma oshahuanamaso maré' Siniro yaata'huantērinquēma'. Ina ni'ton, naquēranchin i'hua naporahuēsó pochin, catapini shonca tahuēri tashirē chachin isonahué. Isonahuato chiníquēn Siniro nontērahué: 'Siniro, ama piyapinēnpita ata'huantēquēsohué'. Chiníquēn nanantaton, inapitaso Iquipito quēran ocoiran. Inapotaton hua'anētēran ni'ton, ama ata'huantēquēsohué'. ²⁷Tēhuēnchachin inapitaso', co natantochináchinhué' cancantatona', co noyahué' nipi. Na'con oshahuanpirinhué', ama ina yonquiquēsohué'. Piyapinēnpita Apraan, Isaco, Cacopo, inapitaso natērinēn. Ina yonquiqué'. ²⁸Israiro'sa ata'huantohuatan, iquipitoro'sa pinotēnēn: "Sinirori no'pa' quētacasol' sha'huitopirinhué', co nanitērinhué' inaquē po'mocaso'. Naporahuaton co quēlyamanatatonhué', isēran ocoiaponahué inotēro parti ata'huantērin," itaponēn. ²⁹Israiro'saso', quēma piyapinēnpita nipi. Chiníquēn nanantaton, Iquipito quēran ocoiran ni'ton, hua'anētēran,' itērahué," itērin.

Naquēranchin anoyatopiso sha'huirinsol' (Éxodo 34.1-10)

10 ¹Naquēranchin Moisésēri israiro'sa nontaantarín: "Catapini shonca tahuēri tashirē chachin Yosē nontērahué piquēran, inaso

itaponco: Cato na'pitëa'huaro'sa i'hua pa'paaransopita pochachin tapaquë'. A'na caposonta', nontë quëran niquë'. Inapita nisahuaton, nontaancoso marë' iso motopiquë huënantaquë'. ²Inaquë i'hua na'pitëa'huaro'sa pa'paaranquë ninshitërahuëso chachin ninshitaantarahuë. Nani ninshitohuato, caposoquë tapanan.

³Sinioro naporinso chachin, acasia nara itopi quëran caposo ninahuë. Ina nisahuato, cato na'pitëa'huaro'santa tapanahuë. Nani tapanahuator, motopi'pa' quëpantarahuë. ⁴⁻⁵Inaquë Siniorori shonca pënëntërinso ninshitërin. Ya'n nan ninshitërinso pochachin ninshitaantar. Naporo' niyontonëhuaquë, motopi quëran pënëninquëmaso chachin inaquë ninshitërin. Pën huáncana quëran naporo nontërinpoa'. Nani ninshitahuaton quëtöhuachincora, nohuaramarahuë. Ina quëran caposoquë na'pitëa'huaro'sa quëtërinso' po'morahuë. Sinioro camairincoso chachin po'morahuë. Ipora iso quirica ninshitasoco huarënta inaquë ya'huëarin.

¹⁰Inapoato i'hua pochachin catapini shonca tahuëri tashirë chachin, motopi'pa' ya'huërahuë. Inaquë canpita marë' Sinioro nontërahuë. Nontohuatëra, naquëranchin natanatonco, co ata'huantërinquëmahuë'. ¹¹Naporo' itaponco: 'Pa'maton, israiro'sa quëpaquë'. Paatona shimashonënapita no'pa' quëta'huaso sha'huiterahuëquë ya'coina', itërinco," itërin.

**Israiro'sa ma'sona
nicacaiso ya'huërinso'**

¹²Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantar: "Israiro'sanquëma ninamaso', noya natanco'. Ma'sona noya nicacaso' Sinioro nohuantërinso'

sha'huichinquëma'. Ina t'ëhuatatë noya ni'caso' nohuantërin. Noya nicatë natëcaso'. Ya'ipi cancanënpoa quëran, ya'ipi hua'yanënpoa quëran nosoroatë', chinotacaso nohuantërin. ¹³Ya'ipi camaitërinso'pita, pënëntërinso'pita, inapita natëcaso' nohuantërin. Inapohuatëhua Yosë noya nicatonpoa', catahuarinpoa'. ¹⁴Sinioronënpoa' Yosë ni'ton, ya'ipi pi'iro'të hua'anëntërin. Ya'ipi inaquë ya'huërinso'pita hua'anëntërin. Isoro'panta nisahuaton, ya'ipi ya'huërinso'pitarë chachin hua'anëntërin. ¹⁵Inaso niponahuë', shimashonëmapita nosoroaton huayonin. Canpitaso inapita shinpitanquëma ni'ton, huayoninquëma'. A'napita piyapiro'sa quëran noya noya nicatëinquëma' napotërinquëma'. Ipora naporamaso chachin ninin.

¹⁶Co natantochináchinhuë' cancantëramaso', a'poco huachi. Siniororë'quënpoa anoyatërehuaso', cancanëma quëran natëtochináchin cancantoco'. ¹⁷Sinioroso' Yosë ni'ton, ya'ipi yosëro'sa quëran chini chiniquënanantërin. Ya'ipi hua'ano'santa', hua'anëntërin. Co incari tëranta inaso', camaiaponhuë'. Chini chiniquënanantaton, pa'pi t'ëhuatoro ya'norin. Ya'ipi piyapi'sa napopináchin ni'nin. Co incari tëranta inaso': 'Pahuë'rë'inquë, ama ana'in-tocosoquë' co itaponhuë'. ¹⁸Sa'ahua-ro'sa', quëyoro'no'sa', inapita no'tëquëcatahuarin. Nisha piyapiro'sa yacaparinpoo'pita', nosoroaton cosharo', a'mocaiso', inapita quëtërin. ¹⁹Canpita', Iquipitoquë nisha piyapi pochin ninama. Napoaton nisharo'sa nosoroco'.

²⁰Sinioroso' Yosë ni'ton, noya ni'co'. Noya nicatoma', inasáchin cancanëma quëran huarë' chinotoco'. Inasáchin cancantoco'. Natëinëmaso marë' sha'huihuatama', Yoscoarë' ta'toma

sha'huico'. ²¹Inaso' nóya ni'ton, canpoaso' inasáchin chinotërhua'. Inaíchin Yosë imarëhuaso'. Catahuainpoaso marë', pa'pi huëhuëpiro nininsopita ma'sha a'norin, canpitanta ni'nama'. ²²Canchisë shonca ya'píchin iráca shimashonënpoapita Iquipitoquë ya'huëcaiso marë' pa'mapi. Iporaso nipirinhüë', Yosë catahuarinpoa ni'ton, inápaquë tayora ya'huërinso pochin, na'arëhua', itërin Moisésëri.

**A'naíchin chinotacaso pëi
ya'huëcaso ya'huërinso'**

12 ¹Naquëranchin Moisésëri isairro'sa nontaantarín: "Isonta, Yosë pënëntërin. Inaso', shimashonënpoapitarinta chinotopi. Ina camaitërin ni'ton, chiminaquë huarë' natëco'. Inachachin no'pa' quëtarinpoa'. Inaquë ya'huëhuatama', ya'ipi natëco'.

²Inaquë ya'huëpisopitaso', itohua itohua ya'huëtopi mamanshinëna mosha-caiso'. A'naquën motopiro'saquë, a'naquënso nipirinhüë', motopia'huaro'saquë, a'napitaso panca ta'an nararo'sanaquë, inaquëpita chinotopi. Nisha nisha piyapiro'sa inaquë ya'huëpiso', nani minsëhuatama', chinotopisopitanta', ya'ipi ata'huantamaso ya'huërin. ³Mamanshi chinotacaiso marë' artaroro'sa nipiso', ohuatamaso ya'huërin. Na'piro'santa', chinotai marë' nipiso', pa'para'piaco'. Nararo'santa ina marë' nipiso', ahuiquitoco'. Mamanshinënanta inapotoco'. Ama incari tëranta inapita yonquicaiso marëhuë' inapotoco'.

⁴⁻⁵Canpitaso nipirinhüë', co inapita pochin Yosë chinotaramahuë'. Inaquë-sáchin chinotarama'. No'pa' mapatama', a'na huënton a'na huënton hua'anëntarama'. Insosona Siniro huayoninquë, inaquë chinotacaso pëi acoarama'. Inaquë pa'sahuatoma

canpitaso chinotarama'. ⁶Inaquë canpitaso', Siniro noya nicatoma ma'sharo'sa tëpapoma'. A'naquën ya'ipi ahuiquitapoma'. A'naquënso', pi'pian ahuiquitapoma'. Nani ma'sha quëran diesmoro'santa', inaquë quëparama'. Catahuatacaiso marënta camaitopiso', inapotoco'. Ma'sona Siniro quëtamaso' sha'huitohuatama', quëpamaso ya'huërin. Canpitaora nohuanton ma'sha yaquëtohuatama', inanta quëpaco'. Ohuacaro'sa', ohuicaro'sa', inapitanta ya'nan hua'huatopiso', inapotoco'. Ya'ipi inapita inaquë quëpatarama'. ⁷Inaquë Siniro yonquiatoma': Sa'ama', hui'nama', quëmopiro'sa', inapita coshatarama'. Sacatëramaquë, pë'tahuatëramaquë, inaquëpita Yosë catahuamiatërinquëma'. Ina yonquiatoma capa cancantarama'.

⁸Co ipora naporëhuaso pochin, inaquëso nisaramahuë'. Isëquëso', insëquë tëranta Siniro ma'sha yaquëtohuatama quëtarama'. ⁹Iporaso Yosë no'pa' quëtërinpoaquë, co ya'conchátërarëhuahuë'. Siniro no'pa' quëtohuachinquëma', sano cancantarama'. Inaquë natëcamaso marë' pënënanranquëma'. ¹⁰⁻¹¹Cortanii' pëntontohuatama', Siniro no'pa' quëtarinquëmaquë ya'huëmiatarama'. Ya'ipi inimicoro'sa minsërahuatoma', sano cancantarama huachi. Naporo' insëquësona Siniorori huayonin ni'ton, ina chinotacaso në'mëtë pëi acoarama'. Inaquë ipora camairanquëmasopita Siniro quëshiarama'. Ina noya nicatoma ma'sharo'sa tëpapoma'. A'naquën noyá ahuiquitapoma'. A'naquënso', pi'pian ahuiquitapoma'. Nani ma'sha quëran diesmoro'santa', inaquë quëpatapoma'. Catahuatamaso marënta camaitopiso', quëpapoma'. Ma'sona Siniro quëtacaso' sha'huitohuatama' inanta quëpatapoma'.

¹²Naporo tahuëri'sa', Siniro marë' pita nisarama'. Hui'nama', piyapinëma',

inapitanta canpitarë chachin capa cancantapona'. Nihuiro'santa canpitarë ya'huërinso', naporo capa cancanchina'. Inapitaso' co canpita pochin no'pa' mapihué' ni'ton, ichicapacancanco'.

¹³Ni'cona insëquë tëranta Siniro marë' ma'sha tëparahuatoma ahuiquitotama'. ¹⁴Inso huëntonquësona Siniro huayoninquë, ina chinotacaso në'mëtë pëi acohuatama', inaquërächin inapoco'. Ya'ipi ipora camairanquëmasopita, inaquë nico'.

¹⁵Napoaponahuë', nosha capamaso marëso', nanitërama insëquë tëranta ya'huëramaquë tēpamaso'. Siniro nohuanton na'a pë'tahua ya'huëtōhuachinquëma', nayaramaquë tēparama'. Ina noshinënso', ya'ipiya quëran nanitapi capacaiso'. Co oshanëna inquiaponaraihuë tëranta noya ca'sapi. Nisha nisha yoro'sa noshinën pochin nitapi. A'napita tanan ma'sharo'sa pochin nitapi. ¹⁶Huënainënso nipirinhüë', ama ca'cosohüë'. I'sha oporëso pochin no'paquë opoco'.

¹⁷Trico, huino, toma', inapita quëran diesmo ocoico'. Ohuaca', ohuica, inapitanta ya'nan hua'huatopiso', inapotoco'. Ma'sona tëranta Siniro quëtamaso' sha'huitōhuatama', ocoico'. Canpitaora nohuanton yaquëtëramasonta inapotoco'. Inapita ocoiramaso', co ya'huëramaquë capamaso ya'huërinhuë'. ¹⁸Insëquësona Siniro huayonin ni'ton, ina chinotacaso në'mëtë pëi acorama'. Inaquësächin inaso', quëpatoma ca'sarama'. Hui'nama', piyapinëma', inapitanta canpitarë chachin capa cancantapona'. Nihuiro'santa canpitarë ya'huërinso', naporo capa cancanchina'. Sacatëramaquë, pë'tahuatëramaquë, inaquëpita Yosë catahuarinquëmaso yonquiatoma', capa cancantarama'. ¹⁹Siniro no'pa' quëtarinquëmaquë ya'huapoma pochin

ama nihuiro'sa naniantocosohüë'. Catahuaco ama pahuanchinasohüë'.

²⁰Siniro sha'huitërinquëmaso chachin, ina nohuanton a'na tahuëri aquëtë huarë' no'pa' quëtaantarinquëma'. Naporo' nosha nayahuatama', noya capamaso ya'huërin. ²¹Siniro no'pa' quëtarinquëmaso', a'na tahuëri aquëtë huarë' hua'anëntarama'. Napoaton a'naquëma Yosë chinotacaso në'mëtë pëi acorama quëran, áquë ya'huarama huachi. Napoahuatama', inaquëranchin nanitërama ohuacanëma', tēpatoma capamaso'. Ohuicanëmanta', Siniro nohuanton ya'huëtōhuachinquëma inapotamaso ya'huërin. Sha'huitëranquëmaso chachin co chinotacaso në'mëtë pëiquë quëpamaso ya'huërinhuë'. ²²Ina noshinënпитaso', ya'ipiya quëran nanitopi capacaiso'. Co oshanëna inquiaponaraihuë tëranta', nisha nisha yoro'sa noshinën pochin nitapi. A'napita tanan ma'sharo'sa pochin nitapi. ²³Huënainënso nipirinhüë', ama ca'cosohüë'. Huënainëni ma'sha ananpirin ni'ton, ama inaso ca'cosohüë'. ²⁴I'sha oporëso pochin opoco no'paquë pa'in. ²⁵Co huënainën ca'patamahuë', noya ya'huëarama'. Hui'namapitanta noya ya'huëapona'. Noya ninamaso marë' Yosë noya ni'sarinquëma'. ²⁶Siniro marë' acoramasopitaso nipirinhüë', ina quëtamaso ya'huërin. Ma'sona quëtamaso' sha'huitëramasopitanta', Siniro huayoninquë chachin quëpatoma quëtapoma'. ²⁷Inaquë tëparahuatoma', Siniro artaronënuquë ya'ipi ahuiquitapoma'. Ina ma'sharo'sa huënainënso', artaro aipi opopoma'. Noshinënso napoaponahuë', noya capamaso ya'huërin.

²⁸Ya'ipi ipora sha'huitëranquëmasopita, pa'yatatoma natëco'. Inapohuatama noya ya'huëarama'. Hui'namapitanta

noya ya'huëapona'. Noya ninamaso marë' Yosë noya ni'sarinquëma'," itërin.

**Ama mamanshi moshacaiso
marëhuë' pënëantarinsò'**

²⁹Naquëranchin Moisésë israiro'sa nontaantarin: "Siniro catahuarinquëma ni'ton, nisha nisha naciono'sa no'panëna matarama'. Inapita Siniroori ata'huantohuachin, canpitari ya'huërëtarama huachi. ³⁰Inapitaso' nisha nisha mamanshiro'sa moshapi. Ni'cona canpitanta inapita nonanatomata', mamanshinëna moshapatotama'. ³¹Ama Siniro a'pocosohuë'. Ama ina ya'huërënamën, mamanshiro'sa moshacosohuë'. Inaquë ya'huëpisopitaso', inapoatona' co Siniro costarinsohuë' nipi. A'naquënso', hui'ninapitaquë huarë' pënquë ahuiquitopi. Mamanshinëna moshacaiso marë' napopi. Ama canpitaso Yosë chinotohuatama', ina pochin nicosohuë'.

³²Ya'ipi camairanquëmasopita, no'tëquën natëco'. Ama ina apancatocoso-huë'. Naporahuaton ama a'na nananya tëranta apahuantocoso-huë'," itërin.

**Yanishacancantopisopita
ana'intacaso ya'huërinso'**

13 ¹Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarin: "A'na tahuëri pënëntona'pihuë nipon, ma'sona tapon hua'napiso sha'huina'pihuë nipon, ya'notaponquëma'. Ya'notatënquëma': 'Caso ma'sha sacai nininso' nicacaso', nanitaparahuë,' itatënquëma sha'huitarinquëma ma'sona nicacaso'. ²Ina naporinso chachin nipachina sha'huitaponquëma': 'A'naquën yosëro'sa co nohuichätëraramahuë'. Huëco pa'ahua inapitanta chinotahua', itaponquëma'. ³Napotohuachinquëma', ama natëtocosohuë': '¿Tëhuëenchachin ta'ma ya'ipi

cancanëna quëran, ya'ipi hua'yanëna quëran nosororinaco ti?' ta'ton, Siniro tëniarinquëma'. ⁴Siniroso' Yosë ni'ton, inaíchín noya nicatoma imaco'. Camairinquëmasopita natëco'. Nohuantërinso' nitotatoma', ina inachachin nico'. Inasáchin cancantatoma ya'ipi cancanëma quëran chinotoco'. ⁵Siniroso' Yosë ni'ton, Iquipito quëran nicha'ërinquëma'. Inaquë canpitaso', chiniquën asacatatënënuëma aparisitërinënuëma'. Inapotopirinënuëmahuë', inasáchin chinotamaso marë' ocoirinquëma'. Ina pënëntona'pi yanishacancantërinquëmaso', tëpamaso ya'huërin. Ma'sona tapon hua'napiso sha'huina'pihuë nipon, inapotohuachinquëma tëpamaso ya'huërin. Inso tëranta co noyahuë' cancantaton inapotohuachinquëma', tëparahuatoma acopitoco'. ⁶Iporaso' a'naya a'nayanquëma sha'huitaranquëma'. Tapon a'na tahuëri yanishacancantarinënuë. Iyaparinhuë nipon, hui'nanhuë nipon, sa'an nosororansohuë nipon, nipayaransohuë nipon, yainapotarinquë. Ina marë' po'oana quëran: 'Huëquë pa'a iso mamanshi chinota'a. Inaso' co nohuitëréhuë'. Co tatanpoa tëranta nohuitërinhuë', itarinënuë. ⁷⁻⁸Ya'conaramaso no'paquë, nisha nisha mamanshiro'sa ya'huërin moshapiso'. Inaquë ya'huëpatama', inapita huáncana ya'huëarama'. A'naquën ya'caria. A'naquënso áquë'. Itohua itohua ya'huëapon. Inapita moshapiso moshacaiso marë' sha'huitohuachinën, ama natëtëquësosohuë'. Naporinso co natanacaso tëranta ya'huërinhuë'. Co huachi nosoroaranhuë'. Naporinso marë' sha'huirapiquë'. ⁹Tëpamaso ya'huërin. Quëmarit'on caniaritaran na'piquëtacaso'. Ina quëran, a'napita israiro'santa inapotapona'. ¹⁰Tëpama huarë' na'piquëtamaso ya'huërin. Siniro imaran

quëran yanishacancantërinquën ni'ton, inapotaran. Sinioroso' Yosë ni'ton, Iquipito quëran nicha'ërinquën. Inaquë quëmaso' chiniquën asacatatënën aparisitapirinëinquënhuë', ina ocoirinquën.¹¹ Inapotatoma tēpahuatama', ya'ipi israiro'sa nitotapi. Nitotohuachina', tē'huatapi huachi ina pochin pa'pi co noyahuë' nininso' nicacaiso'," itërin.

Pënëntona'pi Moisësë pochin ya'huaantacaso nininso'

18¹⁴ Naquëranchin Moisësëri israiro'sa nontaantaran: "Nisha nisha piyapi'sa no'panëna mataramasopitaso', pënoton pa'yatopi. 'A'na tahuëri ma'sona onpocaiso' nito sha'huirahuë', topisopitanta natëpi. Canpitaso nipirinhüë', Sinioronënpoa Yosë ni'ton, co inapita pochin natëcamaso' nohuantërinhuë'.¹⁵ Canpitaso nishatarama'. Sinioro chachin a'nara Israiro quëmapi acoarin pënëntacaso marë'. Naporahuaton, ma'sona a'na tahuëri onpocaso' sha'huicaso marë' acoarin. Cá pochachin nisarin. Ina huachi canpita shiparimapita natëcaiso ya'huërin.¹⁶ Ina mini canpitaso ya'ipinquëma', Sinai motopiquë Sinioro sha'huitërama': 'Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, ama huachi iso pochin nontaanta'incoisohuë'. Co huachi naquëranchin pën ni'ca'huaiso nohuantëraihüë'. Ama chimina'huaiso marëhuë' naporai,' tënama'.¹⁷⁻¹⁸ Ina natanaton, Sinioro tënin: 'No'tëquën napopi. Ca nohuanto a'nara Israiro quëmapi acoarahuë quëma pochin pënëntacaso marë'. Inari ma'sona camaitërahuësopita, nohuantërahuësopita, inapita sha'huitarinquëma'.¹⁹ Inaso' ya'huërenamëhuë sha'huiarin ni'ton, insosona co natëhuachinhüë', ana'intomiata'huaso ya'huërin.²⁰ A'naquënso napoaponahuë', nonpinatona': "Sinioro

chachin a'parinco ni'ton, sha'huitaranquëma'," tapona'. Nonpinatona naporapi ni'ton, inapitaso tēpamaso ya'huërin. A'naquënta', mamanshi moshacamaso marë' pënënpachinquëma', inanta tēpamaso ya'huërin.²¹ Canpitaso nimara ma'sona sha'huitoahuachinquëma', nisha nisha yonquiapoma': "¿Onpo nitotatëcha: Inaso', Sinioro nohuanton sha'huitarinpoa', tēcarihua'?" tapoma'. Napoahuatama iso yonquico':²² Camairahuësopita, ma'sona onpocaso sha'huihuachina', tēhuënhachin inapoarin. Ina quëran nitotarama'. Napoaponahuë co inapohuachinhüë', co ca nohuanton naporinhüë'. Inahuara nohuanton napopi. Napopisopita co tē'huatamaso ya'huërinhuë', tënin Sinioro," itërin.

Nonpinatona sha'huirapisopita ma'sona onpotacaiso ya'huërinso'

19¹⁵ Naquëranchin Moisësëri israiro'sa nontaantaran: "A'na tahuëri ya'huëramaquë co noyahuë' nicatona', tēpataponahuë nipon, ihuataponahuë nipon. Ina marë' a'na piyapi a'pirama'. Napoaponahuë', a'na ya'piriáchin sha'huirapihuachin, co ana'intacaso ya'huërinhuë'. Cato ya'pihuë nipon, cara ya'pihuë nipon ina chachin sha'huirapihuachina', naporu huarë' ana'intacaso ya'huërin.¹⁶ A'naquën co noyahuë' cancantaton, a'na piyapi yanonpinapiton sha'huirapirin: 'Iso quëmapi Sinioro tēhuëtaton na'lnipiro ninin,' tapon.¹⁷ Napohuachina cato chachin, Sinioro chinotacaso pëiquë pa'sapi. Corto hua'ano'sa', coisëro'sa', inapitari natanacaiso marë' pa'sapi.¹⁸⁻¹⁹ Coisëro'sari, cato chachin naniarin quëran huarë' natanapona'. Natanapi quëran: 'Co no'tëquën sha'huirapirinhüë', nonpina-piárin,' topachinaso', inasá ana'intacaiso

ya'huërin. Sha'huirapirinsò' ma'sona onpotacaisò' nohuantërinso chachin, inasá nita-caiso ya'huërin. Inapotatoma co noyahuë' cancantopisopita, acopitamaso ya'huërin. ²⁰Napotopiso a'napita isairò'santa natan-tohuachina', t'ëhuatapi huachi. T'ëhuatona co huachi nohuantapihuë', ina pochin pa'pi co noyahuë' nicacaisò'. ²¹Insosona co noyahuë' nipachina, ama nosorocoso-huë'. Tëpatohuachina, inanta tēpacaso ya'huërin. A'na piyapi ya'pirin tapirayahuachin, inanta tapirayacaso ya'huërin. Natë-quën nipantohuachin, inanta inapotacaso ya'huërin. Nantënahüë nipon, imirinahuë nipon tapihuachin, inanta inapotacaisò ya'huërin," itërin.

**Sa'ina t'ë'yatohuachina',
onpocaisona ya'huërinso'**

24 ¹Naquëranchin Moisésë isairò'sa nontaantarín: "A'na quëmapi sanapi maponahuë', ichihuë'ërinquë co costarinsòhuë' ni'nin. Napohuachina t'ë'yatërinso' nitotacaisò marë', quiricaquë aninshitahuaton, ina sanapi quëtapon. Inapotahuaton a'papon huachi. ²So'in ya'huërin quëran pipihuachina, nani-tërin inasò', a'na quëmapi so'yataantacaso'. ³⁻⁴So'yaantapirinhüë', ina ya'huë'rë' chimininhüë nipon, ya'nan so'yatërinso pochinhüë nipon, nocaantarín. Nocanaton quirica aninshitahuaton a'pocaso marë' quëtërin. Napohuachina, ya'nan maninsoari co huachi nanitërinhuë' ina sanapi chachin maantacaso'. Nani a'na quëmapi so'yataantaton, co huachi noyatërinhuë'. Napopisopita Siniórori co quë'yarinhuë'. Napohuatamaso', no'pa' Sinióro quëtarín-quëmaso tapiarama'," itërin.

**Nisha nisha natëcaiso
marë' pënëntërinso'**

⁵Naquëranchin Moisésëri isairò'sa nontaantarín: "Quëmapi nasha

sa'asahuachina, co ahuëtacaso marë' quëpacaso ya'huërinhuë'. Co ma'sha marë' tëranta hua'ano'sari camaicaso ya'huërinhuë'. Sa'arin quëran huarë', a'na pi'ira inapotapona'. Ya'ipi ina pi'i nanirinsò chachin ya'huërinquë ya'huëaton, sa'in acapacancanapon.

⁶A'na piyapi nihuihuachinquëma': 'Nihuirancoso' pahuëreanco huarë', pë'santo na'pinën cari taparahüë,' ama itocosohüë'. Ina quëtohuachinquënso', co huachi nanitarinhüë' onpo nancicaso'.

⁷A'naquën Isairò capini nipirinhüë', nanitopi nipo'ocaisò'. Camaicaso marëhuë nipon, pa'anacaso marëhuë nipon, inaporin. Inapoaso quënayatu-huatama', tēpamaso ya'huërin. Inapotatoma', co noyahuë' cancantopisopita acopitamaso ya'huërin.

⁸Piyapi chana caniori mapachina, Nihui huënton corto hua'ano'sa natëcaiso ya'huërin. Camaitopiso', no'tëquënáchin natëchina'. Nani cari chachin inapita camairahuë', piyapi'sa inanpi caniori mapachina, ma'sona onpotacaisò'. ⁹Íraca Iquipito quëran pipirahuatëhua huëcasëhua', Siniórori Maria ana'in-tërinso yonquico'. T'ëhuëtërin ni'ton, no'tëquën ana'intërin.

¹⁰Iyaparima ma'sha a'nanatoma', ina ayantinquëmaso nitotamaso marë', ama canpitaora chachin pëinënquë ya'conatoma', ma'shanën matocoso-hüë'. ¹¹Aipiran ninaco'. Inaora chachin, ma'sona tëranta quëchinquëma'. ¹²⁻¹³Sa'ahuamia nininsò' ayantinquëmaso nitotamaso marë' a'morinsò quëtohuachinquëma', ama mamiatocoso-hüë'. Co'huara tashiyátërasohüë' quëtaantaco'. Noya huë'ëcaso marë' quëtaantaco'. Inapotohuatama', catahuainquëmaso marë' Yosë nontarin. Sinióronta inaporamaso marë', noya ni'sarinquëma'.

¹⁴⁻¹⁵ Sacatoro'sa no'téquen pahuéréco'. Nisha piyapi'sa yacaparinquémasohuë nipon, Israiro piyapihuë nipon camaihuatama', naporu tahuëri chachin pahuéréco'. Sa'ahua ni'ton, nappicaso marë' coriqui nohuanarin. Co'so' pahuë-réhuatamahuë', ana'inta'huanquémaso marë', nontarinaco. Nontohuachinaco, co noyahuë' nicatora oshahuanarama ni'ton, ana'intaranquéma'.

¹⁶ A'naya a'naya oshanën marë' no'téquen ana'intacaso ya'huërin. A'na piyapi téhuërinso marë', co pa'pin co a'shin ana'intacaso ya'huërinhuë'. Inapochachin pa'pinhuë nipon, a'shinhuë nipon téhuërinso marë' co hui'nin ana'intacaso ya'huërinhuë'.

¹⁷ Nisha piyapiro'sa, sa'ahuario'sa, inapita nosoroatoma ama ma'sha onpotocosohuë'. Quëyoronos' sa nihuihuachinquéma', ayantinquémaso nitotamaso marë', ama a'morinso matocosohuë'. ¹⁸ Iquipitoto'sa canpitato'sa, hua'anëntaténquéma asacatërinénquéma'. Sinioronénpoaso' Yosë ni'ton, ina quëran ocoiripoa'. Ama ina naniantatomarahuë', ipora camairinquémasopita natéco'.

¹⁹ Trico tonpohuë nipon sipata tonpohuë nipon, iminémaquë manamaso' naniantohuatama', ama yoní-poma paantacosohuë'. Tananpitoco pahuantopisopitari maina'. Nisharo'sahuë nipon, sa'ahuario'sahuë nipon, quëyoronos'ahuë nipon, inapitari maina'. Inapohuatama', Sinioro noya nicatorénquéma nani ma'sha ninamaquë catahuamiatarinquéma'.

²⁰ Oripo huayo mapatama', ta'aménquë na'huëtéramasopitasto', ama ayantatoma maantacosohuë'. Tananpitoco pahuantopisopitari maina'. Nisharo'sahuë nipon, sa'ahuario'sahuë nipon, quëyoronos'ahuë nipon, inapitari maina'.

²¹ Inapochachin oparonémanta sënahuatama', na'huëtéramasopitasto', ama ayantatoma maantacosohuë'. Tananpitoco pahuantopisopitari maina'. Nisharo'sahuë nipon, sa'ahuario'sahuë nipon, quëyoronos'ahuë nipon, inapitari maina'. ²² Iquipitoto'sa canpitato'sa, ya'huëpique hua'anëntaténquéma asacatërinénquéma'. Napoaton ama ina naniantatomarahuë', ipora camairinquémasopita natéco'.

25 ¹ A'naquéma nanan ya'huëtóhuachinquéma', coiséro'sa sacatërinquë paco'. Inapita noyá natanarinquéma'. Insosona téhuëhuachin, no'téquen ana'intacaso sha'huitapi. Co téhuërinso-pitasto'sahuë' nipirinhue', co ana'intaponahuë'. ² Téhuëna'pi huihuicaíso nipachin, coisë camaitapon no'paquë api'patona', huihuicaíso'. Inapotatona téhuërinso marë' ina ni'tonénquë chachin no'téquen ana'intapi. ³ Huihuihuachinaso', ama inso tëranta catapini shoncaro aquëtë huihuinasohuë'. Ama na'con na'con aparisitona atapancaso marëhuë', inayara huihuina'.

⁴ Toro asacatohuatama', a'caco'. Inataton to'norayahuachin, ama tonpoanantocosohuë'. Tananpitoco' pi'pian pi'pian coshachin," itërin.

**Co hui'nahuanyátérasoihuë'
chiminpachina',
onpocaisona ya'huërinso'**

⁵ Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantarin: "A'na tahuëri nanitopi pocacaiso': Cato quëmapi'sa ina no'paráchin hua'anëntaponahuë', a'naso co hui'nahuanyátérasohuë', sa'in ayananpirin. Inapohuachin, sanapiso' co nisha quëmapi masarinhue'. So'inco iini chachin maantacaso ya'huërin. Inapohuachina, no'téquen nisarín. ⁶ Ya'nan quëmapi'hua hui'nahuaninso', iinco apoarin. Ama iinco nininën Israiro

huënton quëran ayacaso marëhuë' inapoarin. ⁷Napoaponahuë', co'so' imoroëni yamapachinhuë', sanapiso hua'ano'sa sacatërinquë pa'sarin. Inaquë ansiano'sa sha'huitapon: 'Inachintërehuaso a'poaton, imoya co yamanincohuë'. Co nohuanterinhuë' iinco nininën Israiro huëntonquë ya'huëcaso', itapon. ⁸⁻⁹Napohuachina, ansiano'sari amatahuatona macacaso marë' nontapona'. Nani nontopirinahuë' co nohuantohachinhuë', imoroëni ansiano'sa ni'tonëncuë, a'nara sapatën ocoitahuaton ipirayatapon. Inapotahuaton itapon: 'Quëmapiso', iinco nosoroaton ya'huërenamën hui'nahuanacaso ya'huërin. Co'so' yainapohuachinhuë' po'tacaso ya'huërin,' itarin. ¹⁰Inapotohuachina, naní quëran israiro'sari ina quëmapí quëmopinënpita apoyatapona!: 'Sapatën ocoitopiso' quëmopinënpita,' itapona', itërin Moisésë.

Ya'nán cayarinsopita Sinioro marë' quëtacaso' nininso'

26 ¹⁻²Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaponahuë', a'naya a'naya pochin pënënarín: "Sinioroso Yosënënpoa ni'ton, no'pa' quëtarinquën hua'anëntacaso marë'. Inaquë ya'conaton iminpatan, ya'nán cayarinsopita'ton, masaran. I'mëquë po'morahuaton, insëquësona ina chinotacaso pëi' acocaso Sinioro huayoninquë quëpaaran. ³Insosona naporo corto hua'an nisarinquë quëpaaton: 'Sinioroso' Yosënhuë ni'ton, shimashonëhuëpita iráca sha'huitërin: "Caso Yosëco ni'to, iso no'pa' shiparimapita quëtarahuë," itërin. Ina sha'huirinso chachin, nani ya'conahuë,' tosan. ⁴Nani ina sha'huihuatan, corto hua'anso' i'mëquë quënanso' ma'parinquën. Masahuaton, Sinioro artaronën notënanquë acoarin.

⁵Nani Sinioro notënanquë acohuachina, iso pochin Sinioro nontaran:

'Shimashonëhuëpitaso', Aran piyapi'sa'.

Caraíchin ni'soi', paatona patë patërantapi.

Oshaquëran Iquipito ro'tëquë ya'huëcaiso marë' pa'mapi.

Inaquë na'atona panca nacion tarancoantapi.

⁶Napoaton iquipitoto'saso:

"Minsëhuachinënpoa,"

ta'tona', aparisitërinacoí.

Co quë'yatonacoírahuë', chiní-quën asacatërinacoí.

⁷Naporo' Sinioro nontëranquën huachi:

"Quëmasáchin Yosëncuën.

Shimashonëhuëpita chinotërinëncuën.

Nosoroatoncoí catahuacoí," itërainquën.

Napotohuatëinquën, natanancoí huachi.

Aparisitërinacoíso ni'sahuaton, yacatahuarancoí huachi.

⁸Chiníquën nanantaton, ocoírancoí.

Nisha nisha ma'sha sacai ninin-sopita iquipitoto'sa a'notëran.

Co ni'chinpisohuë' a'notaton, a'payanan.

⁹Nani nicha'ërahuatoncoí, iso no'paquë quënancoí.

Isëquëso', co manta pahuaninhuë'.

¹⁰Napoaton no'pa' quëtëranco quëran,

sha'nahuësopita ya'nán cayarinsó' quëshiarinquën,' tosan.

Napotahuaton, Sinioro notënanquë i'mëquë quënanso' acoaran. Nani

acohuatan, isonahuaton ina chinotaran. ¹¹Ina piquëran Sinioro marë' pita nisan. Quëmopinënpitarë'quën chachin nani ma'sha Sinioro quëtërinquën. Ina yonquiaton, capa cancantaran. Naporo chachin nihuiro'sa', nisha piyapiro'sa yacaparinquëmasopita, inapitanta canpitarë chachin capa cancantapi anta'," itërin.

Diesmo acocaso ya'huërinso'

¹²Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantaran: "Nani pi'iquë a'naya a'nayama', sha'tëramaso' manama quëran diesmo, Sinioro marë' acocamaso ya'huërin. Napoaponahuë', nani cara pi'ipi quëran pahuantopisopita quëtacaso marë' a'na diesmonta acoarama'. Nihuiro'sa', nisha piyapiro'sa yacaparinquëmasopita, quëyoro'no'sa', sa'ahuaros'a', inapita marë' acoarama'. Inapitanta ya'huëpiquë noya coshatacaiso marë' acoarama'. ¹³Naporo' a'naya a'nayanquëma', Sinioro nontatoma itapoma': 'Nani quëma marë' diesmo nininso' nisha acorahuë. Ina quëran nihuiro'sa quëtërahuë. Nisharo'santa yacaparinacoisopita, inapotërahuë. Quëyoro'no'sa', sa'ahuaros'a', inapitanta quëtërahuë. Camairancoso chachin ninahuë. Co manta naniantërahuë' sha'nahuësopita quëran diesmo ocoica'huaso'. ¹⁴Ina acorahuëso', co manta sé'huarahuë'. Co nichimiyantëraiquë tëranta capa'huaso nohuantërahuë'. Co oshanëhuëro'co nisahuasoco tëranta ina ca'nahuë'. Co chimipiro'sa marë' tëranta ina acorahuë'. Diesmo acocaso camaitëranso', ya'ipi Sinioro natëranquën.

¹⁵Quëmaso', inápaquë noya noya pëiquë ya'huëresö pochin ya'huëtëran. Inaquë ya'huëaponahuë', isoro'paquë ya'huëraiso nitotëran. Israiro'sacoiso',

quëma piyapinënpitacoi ni'ton, catahuamiatocoi. No'pa' quëtërancoisonta', nóya. Co manta pahuaninhuë'. Shima-shonëhuëpita sha'huitëranso chachin ninin. Inanta', noya yonquirapiquë'. Quëma nohuanton nani ma'sha sha'naisopita noya noyachin,' tosan," itërin.

Sinioroíchín cancantacaiso marë' huayoninso'

¹⁶Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantaran: "Sinioroso Yosënënpoa ni'ton, ipora tahuëri ya'ipi pënëntërin-sopita, no'tëquën natëcamaso marë' camairinquëma'. Camaitërin-sopitanta', inapotoco'. Ya'ipi cancanëma quëran nisahuaton ya'ipi hua'yanëma quëran inapita natëco'. ¹⁷Nani quëma ipora sha'huiran: 'Sinioroso' Yosënëhuë ni'ton, ina imato pënëntërin-sopita, camaitërin-sopita, a'chinin-sopita, inapita natëarahuë,' tënan. Napoaton no'tëquën natëquë'. ¹⁸Sinioronta ipora nani sha'huirin: 'Canpitaso israiro'sanquëma'. Sha'huitëranquëmaso chachin carinquëma hua'anëntëranquëma'. Ya'ipi camairanquëmasopita natëcamaso ya'huërin,' tënin. ¹⁹Inari ya'ipi naciono'sa ninin. Napoaponahuë', canpitaso noya noya acoarinquëma'. Catahuarinquëma ni'ton, naní quëran nohuitarinëinquëma'. Naporahuaton noya nicatënëinquëma': 'Ma noyacha israiro'saso' acorin paya,' taponá'. Sinioroso' Yosë ni'ton, ina naporinso chachin nohuantarinquëma ina marë' sacatamaso,'" itërin.

Onporahuatonsona noya acoantaton catahuantacaso ya'huërinso'

30 ¹Naquëranchin Moisésëri israiro'sa nontaantaran: "Nani carinquëma sha'huitëranquëma'. Sinioro

no'téquën natëhuatamaso', catahuamiatarinquëma'. Shiparimapitanta natëhuachina', inapotarin. Napoapona-huë', co'so' ina natëhuatamahuë', ama huachi noya ya'huëcamaso marëhuë' sha'huitatëinquëma aparisitarinquëma'. Shiparimapitanta co'so' natëhuachinahuë', inapotarin. Yosë nohuanton inimicoro'sa minsërahuatëinquëma', no'pa' quëtërinquëma quëran áquë nacion'saquë, quëpaponquëma'. Inaquë yacapatapoma pochin, canpitaso ipora napotëranquëmaso' yonquiapoma'. Shiparimapitanta inapotohuachina, cancan yonquiapona inahuanta'. Canpita huayonamaso ya'huërin. Yanatëtohuatama', natëtarama'. Co yanatëtohuatamahuë', co natëtaramahuë'.²Mamanshiro'sa chinotapiramahuë', Sinioroíchin chinotaantahuatama', noya ni'sarinquëma'. Ipora camairanquëmasopita ya'ipi cancanëma quëran nisahuaton, ya'ipi hua'yanëma quëran natëantamaso ya'huërin. Shiparimapitanta ina pochachin nicacaiso ya'huërin. ³Inapohuatama', co huachi Sinioro ana'intarinquëmahuë'. Nosoroatëinquëma noya acoantarinquëma'. Shiparimapitanta inimicoro'sari nisha nisha nacion'saquë ayanquëpirinahuë', Siniorori ayontoantarín. ⁴Pa'pi áquë no'paro'saquë inimicoro'sari ayanquëpirinahuë', Siniorori no'panënaquë chachin naquëranchin quënantapon. ⁵Shimashonëna ya'huërinquë chachin quënantapon. (Canpita yonquiátëinquëma napoarahuë.) 'No'panëna chachin quëtaantarahuato, noya ya'huëantacaiso marë' catahuantapo. Ca nohuanto canpita quëran na'con na'con hui'nin-pita, ya'huëtapona', itërinquëma Yosë. ⁶Naporoso canpoarë' anoyatërinso cancanëmaquë chachin ninshitëreso pochin, acoarin. Inapotatëinquëma

natëtochináchin cancantamaso marë' catahuarinquëma'. Ya'ipi cancanëma quëran nisahuaton, ya'ipi hua'yanëma quëran nosoroamaso marë' inapotarínquëma'. Inapohuatama', no'pa' quëtërinquëmaquë, hua'qui tahuëri ni'sarama'. ⁷Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, ya'ipi ana'intiinquëmaso sha'huirinso', inimiconëmasa' ana'intapon. Co quë'yarinëinquëmasopitasa' inapotapon. ⁸Canpitaso nipirínhuë', Sinioroíchin, tahuërëtaantahuatoma chinotarama'. Camaitërinso pitanta ipora sha'huitëranquëmaso', natëarama'. ⁹Inapohuatama', ma'pitaso ninamaquë catahuamiatarinquëma'. Napoaton, na'a hui'nama ya'huëtarinquëma'. Pë'tahuanëmanta notohuaro' na'apon. Shanëmapitanta notohuaro' nitapon. Tëhuëinchachin mini noya nicatëinquëma catahuantarinquëma'. Iráca shimashonëmapita noya nica-ton catahuarinso pochachin nitarinquëma'. ¹⁰Ya'ipi Yosë camaitërinso pita, pënëntërinso pita, inapita iso quiricaquë nani ninshitërahuë. Inasáchin tahuërëtaantatoma', ya'ipi cancanëma quëran natëco'. Nisahuaton ya'ipi hua'yanëma quëran ina natëhuatama', sha'huitëranquëmaso chachin catahuarinquëma'.

¹¹Isopita ipora camaitërinso pita, co co'chachin sacaihuë' natëcaso'. Ya'ipi noya natëtochináchin ninin. ¹²Co inápaquë ya'huërinhuë'. Napoaton: '¡Canpoanta natëcaso marë' inápaquë macontarahuatona anitochinënpoa!' Co ta'caso ya'huërinhuë'. ¹³Co marë aquëtëran ya'huëarinhuë'. Napoaton: '¡Canpoanta natëcaso marë' marë aquëtëran macontarahuatona anitochinënpoa!' Co ta'caso ya'huërinhuë'. ¹⁴Yosë camaitërinso pitaso', co áquë ya'huëarinhuë'. Nani yonquinëma quëran nitotërama ni'ton, natëco'.

Naporahuaton ina chachin nanamëma quëraonta nanitërama sha'huicamaso'.

¹⁵Ya'ipinquëma noya natanco': Ipora tahuëri quëtaranquëma huayonacamaso marë'. Noyasáchin nipatama', noya nanopiarama'. Ya'huërë' co noyahuë' nicacasoáchin cancantohuatama', co noya nanopiaramahuë'. Chiminamaso ya'huërin. ¹⁶Ipora sha'huitëranquëmasopita natëtoma', Sinioro nosoromiatohuatama', noya ya'huëarama'. Pënëntërin sopita, camaitërin sopita, a'chinin sopita, inapita natëco'. Inapita natëtoma ina nonanpatama', hua'qui tahuëri ni'sarama'. Naporahuaton na'a hui'namapita ya'huëtariinquëma'. Sinioronënpoaso Yosë ni'ton, ya'conarama no'paquë, noya catahuamiatarinquëma'. ¹⁷⁻¹⁸Napoaponahuë', ya'ipi iso sha'huitëranquëmasopita, co natëtatomarahuë nisha nisha mamanshiro'sa moshahuatama', ipora oraquë chachin sha'huitaranquëma': Tëhuëchachin co noyataramahuë', itëranquëma'. Cortanii' pëntontatoma no'pa' mapomarahué', co hua'quiya quëranhuë' inimicoro'sa huë'sahuatona', tiquiarinëinquëma'. ¹⁹Ipora tahuëri chachin huayonacamaso marë' sha'huitëranquëma'. Noya nanopiamasohué nipon, chiminamasohué nipon. Yosë catahuainquëmasohué nipon, ana'intiinquëmasohué nipon. Sinioro natëtoma noya nanopicamaso' huayonco'. Shiparimapitanta ina chachin huayoina'. Pi'iro'tël, isoro'pa', inapita ya'huërinso ni'nëhua'. Inapochachin sha'huitaranquëmasonta', no'tëquën nisarín. ²⁰Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, inasáchin cancantatoma nosoroco'. Nosoroatoma no'tëquën natëco'. Inapohuatama', hua'qui tahuëri no'pa' quëtarinquëmaquë, ya'huëarama'. Nani shimashonëmapita Apraan, Isaco, Cacopo, inapita: 'Caso Yosëco ni'to,

shiparimapita iso no'pa' quëtarahuë', itërin," tënín Moisésë'.

Cosoi, Moisésë ya'huërënamën hua'an ya'coninso'

31 ¹Naquëranchin Moisésëri ya'ipi isairio'sa nontaton itapon: ²"Nani caso pasa cato shonca pi'ipitërahuë. Co huachi nanitërahuë' áquë pa'sápa'huaso'. Naporahuaton Sinioro chachin nani sha'huitërinco: 'Quëmaso' co Cortanii' pëntontaranhuë', itërinco. ³Napoaponahuë', Sinioronënpoaso Yosë ni'ton, quëchitahuaton quëpaarinquëma'. Pa'namaquë naciono'sa quënanamaso', inari ata'huantëra'piapon. Canpitari no'panëna macacamaso marë' inapotapon. Siniorori nani huayonin ni'ton, piyapinëhuë Cosoi itëréhuaso', hua'anëma nisarín. ⁴Iso yonsan quëran amororo'sa copirnonënapitaso': Sion, Oco, inapita nipirinahuë', Sinioro catahuarinpoa ni'ton, piyapinëpitarë chachin ata'huantëréhua'. Inapochachin aquëtëran naciono'sa ya'huërin sopitanta nitarín. ⁵Sinioro nohuanton inapita naciono'sa nani minsëhuatama', ya'ipi camairanquëmaso chachin nitamaso ya'huërin. ⁶Ama tël'huatoma nisha nisha cancantocosohué'. Inapitarë'quëma niahuëhuatama', ama manta pa'yan-cosohué'. Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, catahuarinquëma'. Co onporonta patarinquëmahué'. Co naniantarinquëmahué'," itërin Moisésëri.

⁷Ina quëran Moisésëso', Cosoi përarín. Naporo' ya'ipi isairio'sa ni'tonënnquë, hua'an acosaso marë' sha'huitërin: "Ama tël'huaton, nisha nisha yonquiquësohué'. Siniorori shimashonënpoapita iráca: 'Caso Yosëco ni'to, iso no'pa' shiparimapita quëtarahuë', itërin. Naporinso chachin quëmari isopita quëparahuaton, ina no'pa' ahua'anëntaran. ⁸Sinioro

chachin quëchintaton no'tëquën quëpaarinquën. Co onporonta patarinquënhuë'. Co naniantarinquënhuë'. Napoaton ama manta të'huatëquësohuë', itërin Moisésëri.

**Nihuitopiso ayatacaso pi'iquë,
Yosë pënëntërinso quirica
nontacaso ya'huërinso'**

⁹Ya'ipi isopita pënëntërinso', Moisésëri quiricaquë ninshitërin. Ninshitahuaton Nihui huënton corto hua'ano'sa', ya'ipi Israiro ansiano'sa', inapitari tapacaiso marë' quëtërin. Corto hua'ano'saso', Yosërë' anoyatopiso caposonën quëpana'piro'sa'. ¹⁰Ina quëtahuaton, pënënin: "Nani canchisë pili nanihuachina, canpitaso israiro'sanquëma ninihuiramaso' ayatamaso ya'huërin. Imënamëa'huaro'sa pitaquë napoarama'. ¹¹Insëquësona chinotamacoso marë' cari huayonarahuë. Inaquë iso quirica nontopiso', ya'ipiya quëran natanacaiso ya'huërin. ¹²Naporo' ya'ipi Israiro quëmapi'sa', sanapi'sa', hua'huaro'sa', inapita niyontonapona'. Nisharo'santa ninanonëmaquë yacaparimasopita, huëcapona'. Huëcatona', pënëntërahuëso nontopiso' natanacaiso ya'huërin. Ina quëran të'huatatonaco, noya nicainacoso' nitotapi. Inapoatona ya'ipi camaitërahuëso natëcaiso marë' natanacaiso ya'huërin. ¹³Inapohuatama', hui'namapitanta co manta nitotopirinahuë', nitotapi. Nitotatona noya nicatonaco, pënëntërahuësopita, chiminaiquë huarë' natëapi. Cortanii' pëntontohuatama', inaquë no'pa' ya'huërinso masarama'. Inaquë napoaramaso huachi," itërin Moisésëri.

**Yatonitaton, Siniorori
Moisésë anitotërinso'**

¹⁴Ina quëran Siniorori, Moisésë itapon: "Ni'quë', nani ora naniarin chiminamaso

huachi. Napoaton Cosoi amatahuaton, catonquëma chachin chinotëramacoso në'mëtë pëiquë paco'. Inaquë camaia- rahuë ma'sona Cosoi nicacaso'," itërin Yosëri. Napotohuachina cato chachin inaquë pa'pi. ¹⁵Inaquë nicasoi ya'coana pëtëcha, naporopi chitoro ninin quëran Siniorori ya'notërin.

¹⁶Naporo' Siniorori Moisésë itapon: "Co hua'quiya quëranhuë quëmaso' chiminapon. A'napitaso no'pa' quëtara- huëquë ya'conpachina', nisha cancantapi. Inapoatona', nisha nisha mamanshiro'sa ya'huëhuano'sari moshapiso', moshatona a'poaponaco. Inapitaro'co nani anoyatopirahuë', napoatona anoyatërahuëso tapiapona'. ¹⁷Napoa- ponahuë', inapopiso marë' carinta chiniquën no'huito tananpitarahuë. Manta tëranta ya'huëpachinanta', co huachi inapita yonquiarahuë'. Pa'pi parisitatona naporo huarë': 'Tëhuën- chachin Sinioro a'porinpoa ni'ton, po'sarëhua', tëcapona'. ¹⁸Napopirinahuë tëranta caso aquë aquëtë co tahuërë- tarahuë'. Nisha nisha mamanshiro'sa moshatona', pa'pi co noyahuë' nipiso marë', napotarahuë.

¹⁹Iporaso huachi quëmari Moisésë iso cantanën anitotaranquënso ninshitë- quë'. Ina quëran israiro'sa yonquinëna quëran nitotatona', cantacaiso marë' a'chintëquë'. Co natëhuatamacohuë', ana'intaranquëma' itërahuëso yonqui- caiso marë', a'chintëquë'. Nani quëmari a'chintëran ni'ton: 'Co'chi inaso nito- tërailhuë paya,' co tosapihuë'. ²⁰Iraca shimashonënapita, sha'huitërahuë: 'Caso Yosëco ni'to, iso no'pa' shiparimapita quëtaraquë', itërahuë. Napotërahuëso chachin, inaquë aya'coanahuë. Inaquëso co manta pahuaninhuë ni'ton, inaquë ya'conatona', natëaquë huarë' coshata- pona'. Coshatatona amonpachina', nisha

nisha mamanshiro'sa tahuërëtapona'. Inapoatona nocanaponaco. Napoatona inapitaro'co anoyatërahuëso', tapiapona'.²¹ Napoaponahuë', a'porinacoso marë' pa'pi parisitohuachina', naporo iso cantanën a'chintëransoari ayonquiarin huachi: 'Tëhuëenchachin nani cantanën quëran sha'huitopirinpoahuë', tēcaponahuachi. Shiparinanta iso cantanën nitotatona', cantapona ni'ton, yonquiapi anta'. Co'huara sha'huitëranquëmaso' no'paquë po'moyatërasocohuë', nani nitotërahuë co noyahuë' nicacaisoráchin cancantopiso'. Napoaton iso cantanën aninshitaranquën," itërin Siniorori.

²²Naporo tahuëri chachin Moisésë iso canta ninshitërin. Nani ninshitahuaton, israiro'sa a'chintërin nitotacaiso marë'.

²³Ina quëran Yosëso', Cosoi ya'huë'rë' tahuërëtahuaton itapon: "Ama t'ë'huatonahuë', chiníquën cancantëquë'. Israiro'sa no'pa' quëta'huaso' nani sha'huitërahuë. Nani quëma huayonanquën israiro'sa ina no'paquë po'moamaso'. Carinquën catahuaranquën inapotar," itërin.

²⁴⁻²⁵Ya'ipi isopita pënëntërinso', Moisésëri a'na so'nanpi quiricaquë ninshitërin. Nani ninshitahuaton nihuiro'sa quëtërin. Inahuaso', Siniororë' anoyatopiso caposonën quëpana'piro'sa'. Inapita quëtahuaton sha'huitërin: ²⁶"Pënëntërinso' quirica ninshitërahuëso maco'. Masahuatoma', Siniororë'quënpoa anoyatërehuaso caposonën pirayan acoco'. Inaquë ya'huëcaso marë' acoco'. Inaquë ya'huëaton, co natëtohuatamahuë' Sinioro ana'intiinquëmaso ya'huërinso ayonquiarinquëma'. ²⁷Nani co natantochináchinhuë' cancantëramaso', nitotërahuë. Ni'co'. Nanpichinapo chachinta Sinioro co natëtomarahuë tēhuëtërama'. Aquëtë huarë' nisarama chiminpatoso'. ²⁸Ya'ipi ansiano'sa',

ya'ipi hua'ano'sanëma', inapita isëquë quëco'. Canpita sha'huitaranquëmaso chachin inapitanta sha'huichi. Nani natanamaco ni'ton, no'tëquën sha'huitaranquëma'. Pi'iro't'ë', isoro'pa', inapita ya'huërinso ni'nëhua'. Inapochachin sha'huitaranquëmasonta', no'tëquën nisarín. Ina ni'ton: 'Co sha'huitërinpoahuë', co tosaramahuë'. ²⁹Carimaso ipora nani camairanquëma', no'tëquën imacamaso marë'. Napoaponahuë nani chiminpató, ina a'porahuatoma nitapicancanarama'. Ina marë' a'na tahuëri Yosë ana'intatëinquëma aparisitarinquëma'. Sinioro ni'sápirinquëmahuë', co noyahuë' nisarama ni'ton, chiníquën ano'huitarama'," itërin Moisésëri.

Moisésë cantarínso'

³⁰Ina quëran Moisésëso', Siniorori canta anitotërinso', ya'ipi israiro'sa niyontonpiquë a'chintërin:

32 ¹"Pi'iro't'ë', isoro'pa', canpitanta natanco'.

Piyapi pochín nicatoma natanco nonsarahuë.

²A'chinahuëso', o'nan pochín nicapon.

Nonahuësonta poroncayo pochachín nisarín.

Aca moto' o'nani pacatoro shipitërinso pochín nicapon.

Panpatoro i'shaquë ta'satëresó pochín nisarín.

³Ca marëso': 'Sinioro, pa'pi nóya,' tēnahuë.

Canpitanta ina nohuitatoma': 'Tëhuëenchachín pa'pi nóya,' toco'.

⁴Inaso', nóya pa'poyarinpoa'.

Ma'sha nipachina, co tēhuërinhuë'.

No'tëquënáchín nicaton nóya ninín.

Inaso' Yosë, no'tëquénáchin nonin.
 Topinanso' co onporonta piyapi ma'sha onpotërinhuë'.
 No'tëquénáchin ninin. Inaíchin Yosëso'.
⁵ Canpitaso pa'pi co noyanquë-mahuë'.
 Yosë chachin nipirinhue' tëhuëtërama'.
 Co hui'ninpita pochin nicaimaso ya'huërinhuë'.
⁶ ¡Co napochitomahuë pora!
 Napotatoma', co yonquiramahuë pochin niconama'.
 ¡Ina canpitaso nininquëma'!
 ¡Hui'ninpita pochachin a'pairinquëma'!
 ¡Co'ta ina acorinquëma'! ¡Ina nohuanton nacion ocoirama'!
⁷ Tahuërëtëresö pochin nicatoma', iráca chachin naporinso yonquirico'.
 Tataparima natanco sha'hui-chinquëma'.
 Mashoyaro'santa natanco anitochinquëma'.
⁸⁻⁹ Chini chiniquën nanantërinsoari, iráca piyapi'sa niquë niquë acorin.
 Nisha nisha nacion'saquë ya'huëcaiso marë', acorin.
 No'pa' mapiso' nanirinsó', acotëra'piarin.
 Israiro'sanpoaso nipirinhue', noya noya no'pa' acotërinpoa'.
 Cacopo shinpitanpoaso', hua'anëntiinpoaso marë' huayoninpoa'.
¹⁰ Inotëro parti huëcasëhua', nitotërin.
 Inaquëso no'pa', yanirosáchin. Apira apira ihuan pa'nin.

Napoaton iporëso pochin pa'poyarinpoa'.
 Noya a'chintërinpoa'. Ya'pira pa'poyarëso pochin nitërinpoa'.
¹¹ Panca onian yaquëpatërinso', yonquico'.
 Hua'huinpita yaquëpaton yanpo yanpónantarin.
 A'nara tëniton atatërin.
 Anotapirinhue', na'huëtëramarahuaton anpian'tën quëran pancapirin.
 Inapotaton quëpanantarin.
 Ina pochachin Sinioronta nitatonpoa', a'chintërinpoa'.
 Nisha nisha huëhuëpiro quëran ocoirinpoa a'nitotiinpoaso marë'.
¹² Sinioroíchin nipirinhue' noya quëninpoa'.
 ¡Co inso mamanshiri tëranta', catahuacaso ya'huërinhuë'!
¹³ Motopiro'sa parti quëninpoa'.
 Catahuarinpoa ni'ton, inimicoro'sa minsërëhua'.
 Nisha nisha nitërinsoa' a'carinpoa'.
 Natëtëquë ninoi' ya'huërinso o'shitërinpoa'.
 Na'piro nininquë oripo nararosa huanirin.
 Ina quëran toma ocoiaton quëtërinpoa'.
¹⁴ Pë'tahuanënpoa quëraonta', sho'shoi' ocoirëhua'.
 Ocoiatëhua atachiro'tërëhua'.
 Noya noya carniroa'huaro'sa ca'nëhua'.
 Carniromo'sa', chipo mashoro'sa', inapita Pasan parti ya'huërinso', ca'nëhua'.
 Noya noya trico nininsó' ca'nëhua'.

- Noya noya opa quëran huino
nipiso', o'orëhua'.
- ¹⁵ Noya nocomarinquëma ni'ton,
israiro'sanquëma amonama'.
(Ma'sha amomiataton tomapiin
tomapiin nininso pochin
ninama'.)
Napoaponahuë', cahuario yato'-
tatërinso pochin,
Yosë chachin acopirinquëma-
huë', a'porama'.
- Noya pa'poyatëinquëma nicha'ë-
pirinquëmahuë', nocanama'.
- ¹⁶ Yosëso mamanshiro'sa co
quë'yapirinhüë',
canpitaso inapita moshatoma',
ano'huitërama'.
- Inaporama ni'ton, a'pitatën-
quëma no'huirinquëma'.
- ¹⁷ Mamanshiro'sa marë' ma'sha-
ro'sa tëparama'.
- Inapoatoma', sopairo'sa chachin
chinotërama'.
- Sinioroíchin chinotacaso nipi-
rinhuë', inapita chinotë-
rama'.
- Shimashonëmapitaso', co ina
moshapirinhüë'.
- Canpitaso inapita ipora nohuita-
toma', yamoshaconama'.
- ¹⁸ Yosëso tatama pochachin pa'po-
yarinquëma'.
- Ina nohuanton nanpipomarahuë',
naniantërama'.
- ¹⁹ Naporamaso nicon, Yosëso
no'huitërin huachi.
- Hui'ninpita pochin nipirama-
huë', no'huirinquëma'.
- ²⁰ Napoaton naporin: 'Tëhuëncha-
chin co noyahuë' nipi.
- Hui'nahuëpita pochin ni'pira-
huë', co huachi natërahuë'.
- Napoaton a'porahuato co huachi
catahuapohuë'.
- ¿Onpo'ina ta'ma pa'? tënahuë.
- ²¹ Mamanshi moshapi ni'ton,
a'pitato no'huitërahuë'.
Mamanshiso' co máquënhüë'
nipirinhüë', chinotopi.
Nisha piyapi'sa catahuarahüë
ni'ton, canpitariso a'pita-
rama'.
- Inapitaso co yonquipirinhüë-
huë', catahuarahüë'.
Ina marë' canpitanta no'huita-
rama'.
- ²² Pa'pi ano'huitëramaco ni'ton,
pën huëchimitërinso pochin
nisarahüë'.
Acoporo partiquë huarë' ahui-
quitarahuë'.
- Ya'ipi motopiro'sa achinirinsopi-
tanta', ahuiquitarahuë'.
- Isoro'panta', nani ma'sha papo-
tërinsochachin inapo-
tarahuë'.
- ²³ Pë'chinan camayo ma'sha yatë-
paton, inantërinso pochin
nisarahüë'.
- Na'con parisitacaso a'patima-
ranquëma'. Nani ma'sha
quëran parisitarama'.
- ²⁴ Tanarotatoma', taquiarama'.
Sapo quëraonta', ta'huanta-
rama'.
- Nisha nisha canio yaconaton,
tiquiarinquëma'.
- Tanan ni'niroro'sa a'pataran-
quëma'. Quëtëton ya'huano'-
santa', a'pataranquëma'.
- ²⁵ Inimicoro'sari hui'namapita
cachiro'saquë tëpapon.
Pëianaquënta ya'huëapoma-
rahuë', pa'yan yatëpápon-
quëma'.
- Hui'napi'sa', nano'sa', mashoya-
ro'sa', hua'huaro'sa', inapi-
tanta inimicoro'sari tëpapon.

- 26 “Ya'ipi parti israiro'sa ayanquë'i.
Tiquimiatohuato, co huachi insonta inapita yonquiarinhuë',” topirahuë'.
- 27 Inapotohuatoso nipirinhüë', inimicoro'sa tëhuaponaco: “Quiyaso' chini chiniquën nanantërai.
Co Sinioro nohuantopirinhüë', israiro'sa tiquirai.
¡Ma noyacha ninai quiyaso paya!” tosapi.
Napoaton co israiro'sa tiquicaiso' nohuantërahuë'.
- 28 Israiro'saso napoaponahuë', co no'tëquën yonquipihuë'.
Co manta natantërehuë' pochin niconpi.
- 29 Yonquinahuano'sa nipi naporini, sha'huitërahuëso' yonqui'itonahuë'.
Natëtopi naporini, co ma'sha onpo'itonahuë', tënhuë'.
- 30 Napoaton israiro'sa napotërahuë: Tëhuëenchachin mini tananpitëranquëma'.
Napoaton a'na'fchin inimico sontaro nipirinhüë', huarancanquëma nita'atërinquëma'.
Catoyáchinta nipirinhüë', shonca huarancanquëma nita'atërinquëma'.
Carinquëma a'paiápiranquëmahuë tananpitëranquëma ni'ton,
ca nohuanto inimicoro'sa minsërinquëma', itërahuë,” tënin.
- 31 Naquëranchin Moisésë cantaton tapon: “Inimiconënpoapitanta nani nitotopi:
‘Canpoaso mamanshiro'sa chinotopirëhuahuë', co

tëhuëenchachin catahuarinpoahuë'.

Israiro'sari chinotërinsoso nipirinhüë', tëhuëenchachin catahuarin,' topi.

32 Inahuaso', oparo nitapirinsopochin nipi.

Opasso' cashi cashin nipirinhüë', inahuaso', opa máin pochin nipi.

Shi'ërin nitërinso pochin niconpi.

Pa'pi co noyahuë' nipi ni'ton, Sotomaro'sa, Comoraro'sa', inapita pochin cancantopi.

33 Inahua huinonënaso', ya'huan tomainën yatëparinposo pochin ninin.

Inapitaso', maquëran tëranta tëpainënpoaso' yonquiapi.

34 Inapita yonquiaton Yosëso tapon: ‘Co noyahuë' nipirinhüë', co ana'inta'huaso' sha'huitarahüë'.

Pa'ton nininsopaparëso pochin ta'charárahüë'.

35 Ana'inta'huaso tahuëri nanihuachin, naporono'tëquën i'huëretarahüë'.

Anotëreso pochin nipachina', naporohuarë' ana'intarahüë'.

Nani huachi ta'huantacaisotahuëri ya'caritërin.

¡Nani ora naniriarin ana'intacaso'!” tënin.

36 Naquëranchin Moisésë cantaton tapon:

“Canpitaso Sinioro chachin pa'poyarinquëma'.

Co huachi nanitëramahuë' ni'pachina, nosoroarinquëma'.

‘Piyapinëhuëpita inimiconënpitari yaminsërin.

Chiníquëno'sa capa nira'piapi.
Sanpacharo'santa capa nisapi,
topachina, catahuaarin-
quëma'.

- ³⁷⁻³⁸ Naporo' inaso nontatëinquëma':
‘ “Mamanshiro'sa pa'poyarin-
poa',” ¿tënema pora?
¿Intohuata inahuaso pa'pi
huachi?
¿Inapita marë' ma'sha tëpatoma
tomaquën a'catë pochin nitë-
rama'!
¿Huinonta quëshitoma o'shitë-
rëso pochin nitërama'!
Inapita nipachin pa'poyain-
quëma'.
Pashítatona catahuainquëma
huachi.
- ³⁹ Casáchin Yosëco. Mamanshiro'-
saso', co ca pochin nipihuë'.
Ca nohuanto piyapi'sa nanpi-
rapi, ca nohuanto chiminapi.
Ca nohuanto piyapi'sa ma'sha
onpopi.
Ca nohuanto chachin noyataan-
tapi.
Ana'inta'huaso chinotohuato, co
insonta cha'ëtarincohuë'.
Chini chiníquëncó ni'to, ana'in-
tarahuë.
- ⁴⁰⁻⁴¹ Inápaquë anquirahuato sha'hui-
taranquëma':
Caso ya'huëmiatërahuë ni'to,
no'tëquën sha'huitaranquëma'.
Sahuëni huënaráchin ya'huëtë-
rincoso to'nahuato,
noya coisë pochin nisarahuë.
Inimiconëhuëpita no'tëquën
i'huërëtarahuë. No'huirina-
cosopita, nanirinso chachin
ana'intarahuë.

- ⁴² Pë'chinan shinërëquë inimico-
ro'sa tëpahuatëra,
huënaisáchin shinërëro'sa
acorë'.
Inapochachin ana'intohuato co
insonta cha'ësarinhüë'.
Sahuëninëhuë quëran inapita
tiquiarahuë.
Acania'pitopisopita, topinan
mapisopita, ya'ipi inapita
tëparahuë.
Ainëna a'pamapisopitaquë^a
huarë' tëparahuë,' tënahüë,"
tënin.
- ⁴³ Cantarinso tiquiapon pochin
Moisësëso' taantarin:
“Canpitanta nisha nisha nacio-
no'saquë ya'huëramasopita,
israiro'sarë'quëma capa cancan-
toco'.
Piyapinënpita tëpahuachina',
Siniorori no'tëquën i'huërë-
tarin.
Hua'anën ni'ton napotarin.
Ya'ipi inimiconënpita
ana'intaton i'huërëtarin.
Israiro'sa oshanën inqui-
tahuaton, no'panënta',
tapararin,” tënin Moisësë
cantaton.

**Israiro'sa yatonitaton,
Moisësë naporinso'**

- ⁴⁴⁻⁴⁵ Naporo' Moisësë, Cosoi, inapitari
ya'ipi israiro'sa niyontonpiquë ina canta
a'chinpi. Caniaritërin quëran, tiquiaquë
huarë' a'chinpi. ⁴⁶Nani a'chintahuaton
itapon: “Ya'ipi ipora sha'huitëranquë-
masopita noya yonquico'. Ina quëran
hui'nama', shiparima', inapitanta
camaico ya'ipi pënëntërinso' natëcaiso

^a 32.42 *Ainëna a'pamapisopita*: Naporo tahuëri'sa a'naquën sontaro nicasoi', ainëna a'pamapi.

marë'. ⁴⁷ Sinioronënpoaso' Yosë ni'ton, inasáchin cancantatoma pënëntërinso-pita no'tëquën natëco'. Ina noya natëhuatama', hua'qui noya nanpiarama'. Co hua'quiya quëranhuë' Cortanii' aquëtëran no'pa' masarama'. Sinioro pënëntërinso' noya natëhuatama', hua'qui inaquë ya'huarama'," itërin.

**Moisësë no'pa' notëcaso'
sha'huitërinso'**

⁴⁸⁻⁴⁹ Naporo tahuëri chachin Siniorori, Moisësë nontaton itapon: "Aparin motopiro'saquë pa'sahuaton, Nipo motopi hui'nimotën'pa' nanpëontaquë'. Ina motopiso', moaporo'sa no'panëinquë ya'huërin. Quirico ninano notënanquë'. Ina quëran Canaan no'pa' notëaran. Ina no'pa' hua'anëntacaiso marë' israiro'sa quëtarahuë. ⁵⁰ Inaquë nanpëontarahuaton chiminaran. Inapoaton shimashonënpita quënancontaran. Iya masho Aaron, Or motopiquë chiminin. Inapoaton shima-shonënpita quënanconinso pochachin, quëmanta nisaran. ⁵¹ Catoma chachin Sin inotëro parti, co casáchin cancantatomacohuë tëhuëtëramaco. Ina ni'ton, co israiro'sa naporo noya ni'ninacohuë'. Miripa-Catisë i'shaquë naporama'. ⁵² Napoaton aquëran israiro'sa no'pa' quëtarahuëso' notëaran. Co inaquë ya'conaranhuë'," itërin.

**Israiro'sa Moisësëri noya
ya'huëcaiso marë' sha'huitërinso'**

33 ¹⁻² Moisësëso', Yosëri anitotërinso sha'huina'pi. Co'huara chimiyantërasohuë', israiro'sa noya ya'huëcaiso marë' sha'huitaton iso pochin sha'huitërin:

"Sinai motopiquë ni'sëhua',
Sinioro huëcapairinpoa'.
Itomo motopiro'sa parti quëran
huarë',

pi'i a'pininso pochin, noya nica-caso' anitotërinpoa'.

Paran ninano motopiro'sa
quëran huarë', huënaratë-
rinso imaquirëhua'.

Ina na'huëtahuaton, Miripa-
Catisë quëran huarë' noya
quëninpoa'.

Inchidan quëran së'quëatë
pochin, pënëntërinso nanan
quëshirinpoa'.

Chiniquënanantërin ni'ton,
naporo panca pën ni'nëhua'.

³ Canpoaso' israiro'sanpoa',
Sinioro nosoromiatërinpoa'.

Inasáchin imapatëhua', pa'poyar-
rinpoa'. Inasáchin canpoaso
chinotërehua'.

Ma'pitaso camairinpoasopita
ninëhua'.

⁴ Ca Moisësëco, pënëntërinso'
ma'patërahüë.

Tatanpo ma'sha ayananpirinso
manëso pochin,

Cacopo shinpitanpoa ma'patë-
rehua'.

Noya noya ni'ton, ina canpoaso'
na'con na'con nohuantë-
rehua'.

⁵ Ya'ipi Israiro huëntono'sanpoa
niyontonëhuaquë,
pënëntërinso nanan quëtë-
rinpoa'.

Hua'anënpoapitanta inaquë
ni'soi', quëtërinpoa'.

Naporo' Sinioroso', copirno-
nënpoa ya'conin," tënin.

⁶ Nopino huënton israiro'sa
yonquiaton, Moisësë tapon:
"¡Nopino huënton israiro'saso',
ama ta'huantatonaraihuë'
ya'huë'ina'!

¡Ama napoaponahuë na'amia-
chinasohüë'.

- Chini chiníquën nanantohua-china!" ténin.
- ⁷ Cota huënton israiro'santa yonquiaton, tapon:
 "Cota huënton israiro'sa nontohuachinquën,
 noya natanaton Sinioro catahuaquë'.
- Nia'popiso piquëran quëma nohuanton a'napita israiro'sarë',
 a'na huënto'chin nianta'ina'.
 Chini chiníquën nanantaton pa'poyaquë'.
- Catahuaquë ama inimiconënpitari minsëinasohuë'," itërin.
- ⁸ Nihui huënton israiro'santa yonquiaton, tapon:
 "Orin, Tomin, inapitaso quëmaquën ninin Sinioro.
 Quëmari corto hua'ano'sa quëtëran.
 Inahuaso', quëmasáchin cancantërinën.
 Masa, itopiquë tënrahuaton,
 Miripa i'sha itopiquë chiníquën pënënan.
 Inaquë chachin piyapinënpita marë', i'sha na'pi quëran ocoitëran.
- ⁹ Inahuaso', camaitëranso natëpi.
 Israiro'sarë'quën anoyatëranso imamiatapi.
 Quëmopinëna quëran, ina na'con na'con cancantopi.
 Ina marë' pa'pina', a'shina', inapita niponaraihuë':
 'Co'chi onporonta ni'naihuë paya,' itopi.
 Ina', oshina', inapitanta', 'Co'chi nohuitërai huë' paya,' itopi.
 Hui'nina tëranta nisapirinhuë':
 'Ahuën, inpitaso nimara,' itopi.
- ¹⁰ Inahua mini israiro'sa a'chintapi.
 Pënëntëransopita, a'chinansopita, inapita a'chintapi.
 Chinotëranquënso pëi artaro'saquë, yonarin pochin pimóchin a'pëpi.
 Ma'sharo'santa quëma marë' tëpapiso', ahuiquitapi.
- ¹¹ Quëma marë' sacatopi ni'ton, catahuaquë noya noya sacachina'.
 Napopiso' nica-ton noya cancantëquë'.
 Ahuëatë nipanpitëresó pochin, ya'ipi inimiconënpita nitëquë'.
 No'huipisopitari ama naquëranchin huanianta'inasohuë'," itërin.
- ¹² Mincamin huënton israiro'santa yonquiaton, tapon:
 "Mincamin huënton israiro'saso', Siniorori nosororin.
 Napoaton inahuaso', sano ya'huapona'.
 Chini chiníquën nanantërinsoari pa'poyarápon.
 Motopia'huanënpitaquë ya'huëaton, pa'poyarápon," ténin.
- ¹³ Così huënton quëran pipipisopita israiro'santa yonquiaton, tapon:
 "Cosí huënton quëran pipipisopita israiro'sa', Sinioro catahuaquë'.
 No'panëna noya noya niin.
 Poroncayo inápa quëran anotërinsoari noya noya shipichin.
 Acoporoquë i' ya'huërinson'ta', noya noya nininso ya'huëchin.

- I'shanaro'sa quëran, iro'saquë pipirinsó'.
- ¹⁴ Cósí shinpita sha'topiso', noya noyachin.
Nani pi'iquë cayacaiso nipiso-pita, noya noya maina'.
Tahuërinën nanihuachina napo'ina'.
- ¹⁵ Hua'huayátërahuë nitërinso' maina'.
Íráca motopiro'sa' notohuaro' ya'huërinso pochin sha'pisopitanta', notohuaro' maina'.
Ina mapisopitaso', ya'huëmiachin. Motopiro'sa', motopia'huaro'sa', inapita ya'huërárinso pochin niin.
- ¹⁶ Noya noya coshara nininsopita no'panënaquë noyachin.
Quëmari Siniro Cósí shinpita catahuaquë'.
Yonquirapirahuëso chachin ya'huëchina'.
Quëmari chachin iinpita hua'anën nicacaso marë', Cósí huayonan.
Ca huayonancoso pochachin, nitëran.
Sarsa nara huëyaponahuë', co huiquitërinhuë' nininquë ya'notëranco.
Ya'notatonco canta', israiro'sa ocoia'huaso marë' camairanco.
Quëmaso' noyasáchin yonquirapirancoi.
- ¹⁷ Toro ya'nan hui'nahuaninsó', noya noyatërin.
Tanan ohuacanta chini chiní-quën ninin.
Inapitaso' pomonëna quëran patatona', chinitërinso'pita a'papi.
Inapita pochin Cósí hui'ninpita huëntono'sa nisapi.
- Hua'huayátërahuë sontaro'sa Iprain huëntonquë ya'huapon.
Mamasisi huëntonquënta napoapon.
Ya'ipi nisha nisha piyapiro'sa minsëapona'.
Isoro'pa' nanirinquë huarë' a'papona',” tënin.
- ¹⁸ Saporono, Isacaro, Inapita huëntono'santa yonquiaton, tapon: “Saporono huënton israiro'sa-maso' pa'ana marë' marë' pa'tohuatama', capa cancantoco'. Isacaro huënton israiro'samanta', capa cancantoco'. Hua'huayátërahuë pë'tahuata-toma canpitaso', në'mëtë pëiro'saquë ya'huëapoma'.
- ¹⁹ A'napita Israiro huëntono'sa përapona':
‘Huëco pa'ahua Siniro chinotërehuaso motopiquë, ina chinotahua’, tapona'.
Inaquë paatona', Siniro marë' ma'sha tëpatona chinotapona'.
Pa'anai marë', marë' pa'tohuachina',
nisha nisha nacion nonshinano'saquë ma'sha pa'اناتona canapona'.
Ina canapi quëran noya ya'huëapona’,” tënin.
- ²⁰ Caro itopiso' Israiro huëntonta yonquiaton, tapon: “Caro itopiso' Israiro huëntonso', quëmari Siniro na'con na'con no'pa' quëtaran.
Ina marë' noya yonquirapitënën chinotarinën.
Pa'pini' paya ya'torahuaton piyapi ninarin.

- Tëparahuaton tanpaquën,
motën, inapita pa'sa
pa'satërin.
Inapochachin Caro huënton
sontaro'saso', inimicoro'sa
nitapona'.
21 Ya'ipi Israiro huënton hua'ano'-
sari Canaan no'pa' patoma-
tapona'.
Naporo' Caro itopiso' Israiro
huëntonso', noya noya no'pa'
mapon.
Hua'an marë' pochin nininso'
mapon.
Israiro'sa Canaanquë ya'conpa-
china', inapita quëchitapona'.
Inahuaso', quëma nohuantë-
ranso' Sinioro nicapona'.
Camaitëransopita natëtona',
Israiro huëntonquë no'tëquë-
náchin nisapi," itërin.
22 Tano itopiso' Israiro huëntonta
yonquiaton, tapon:
"Tano itopiso' Israiro huëntonso',
pa'pinia'hua pochin nisarin.
Pa'piniso' yamapintohuachina,
niitaton ma'sha manin.
Ina pochachin inahuanta',
Pasan parti quëran pipitona',
inimicoro'sa ahueäpona'," tënin.
23 Nipitari itopiso' Israiro huën-
tonta yonquiaton, tapon:
"Nipitari itopiso' Israiro huën-
tonso', Siniorori nóya ni'nin.
Pa'pi notohuaro' inari cata-
huarin.
Sor parti yonsanquë huarë'
panca sono nininso' hua'a-
nëntapon," tënin.
24 Asiri itopiso' Israiro huëntonta
yonquiaton tapon:
"Asiri itopiso' Israiro huën-
tonso', Siniorori nóya cata-
huain.

- A'napita Cacopo shinpita
quëran, na'con na'con noso-
roaton catahuain.
Pa'pi notohuaro' oripo narahua-
natona',
ina tomaquë nantëna
nipa'morantëina'.
25 Ama inimicoro'sari ya'conta-
caso marëhuë',
ninanonëna ya'coanaro'santa',
noyá aco'ina'.
Chiniquën ni'tona ya'huëmiata-
caiso marë' nóya acoina'.
Hua'namia quëran, sha'pi
hua'na quëran, ina quëran-
pita nipiso acoina'.
26 Israiro'sanpoáchin noya noya
Yosë chinotërëhua'.
Co a'na ina pochin nininhuë'.
Cahuarioquë ya'mitërëso pochin,
chiniquën nanantaton chitoro aipi
catahuainpoaso marë' o'marin.
27 Ya'huëmiatërinso Yosë chachin
pa'poyarinpoa'.
Chini chiniquën nanantaton
catahuarinpoa'.
Co onporonta sanpataponhuë'.
Ina catahuarinpoa ni'ton, inimi-
coro'sa nicatonpoa ta'anan-
pirinënpoa'.
Nani inapita ata'huantacaso
marë' nanan quëtërinpoa'.
28 Israiro'sanpoaso', co manta
të'huatarihuarahué' ya'huëa-
rihua'.
Shiparinpoapitanta', napoapona'.
Sha'patëhua', notohuaro' tricoloro
ya'huëapon capacaso'.
Notohuaro' oparo ya'huëapon
o'ocaso'.
Co onporonta o'nan pahuanta-
rinpoahuë'.
29 ¡Mainacha canpoaso' israiro'-
sanpoa ninëhua paya!

Co inso nacion tēranta', canpoa pochin nininhuë'.

Sinioro chachin nicha'ërinpoa'.

Ina chachin pa'poyarinpoa'.

Catahuarinpoa', napotërinpoa'.

Inimiconënpoapita, sahuëni-nënpoa quëran minsërëhua'.

Ina pochachin Sinioronta catahuarinquëma', inimicoro'sa minsëarama'.

Inimiconëma ahuërapirama-huë', co nanitatonaraihuë' moshaponëma':

'Ama huachi niahuëa'huasohuë'.

Nohuantëramaso' natancoi quëchinquëma', itaponën-quëma'.

Inapotatoma atapanapoma huachi," itërin Moisésë israiro'sa nontaton.

Moisésë chiminpachina Yosëri pa'pitërinso'

34 ¹Israiro'sa tonitahuaton, Moapo inotëro quëran Moisésëso', Nipo motopiro'saquë pantacaso marë' notërin. Pisca motopi hui'nimotën'pa' pomosontarin. Ina motopiso' Quirico ninano notënanquë ya'huërin. Ina quëran Siniorori ya'ipi Carata no'pa' a'notërin. Tano israiro'sa huënton, no'pa' macacaso' nininquë huarë' a'notërin. ²Nipitari, Iprain, Manasisi, inapitanta no'pa' macacaiso nininso' a'notërin. Cotanta no'pa' macacaso nininso', a'notërin. Marë pancai' itopiquë huarë' a'notërin. ³Niquipi partinta a'notërin. Cortanii' motopiananta a'notërin. Quirico quëran canonamatë, Soaro ninanoquë huarë' pa'marinsonta a'notërin. Quiricoso', "Palmeraro'sa ninano'," itopi anta'.

⁴Naporo' Siniorori itapon: "Iso mini no'pa', Apraan, Isaco, Cacopo, inapita: 'Caso Yosëco ni'to, iso no'pa'

shiparimapita quëtarahuë,' ta'to sha'huitërahuëso'. Quëmaora ya'piranën quëran chachin ni'camaso nohuan-tato, a'notëranquën. Napoaponahuë', quëmaso' co inaquë ya'conaranhuë'," itërin.

⁵Ina pochin Yosë piyapinën Moisésë itopiso chiminin. Moapo no'paquë chachin chiminin. Siniorori sha'huitërinso chachin ninin. ⁶Nani chiminpachina, Siniorori Moapo parti a'na motopianaquë pa'pitërin. Piti-pior notënanquë pa'pitërin. Napoaponahuë', iso quirica ninshitasoco huarënta', co insonta pa'pitërinso' nohuitërinhuë'. ⁷Pasa cato shonca pi'ipitapaso' chiminin. Chini mashorapaso ni'ton, co ya'pirionta sanpachátërapirinhue' naporin. ⁸Cara shonca tahuëri israiro'sa', Moisésë chimininso yonquiatona', na'nërapi. Moapo inotëro parti napopi. Inachintopiso ni'ton, inanapo tahuëri na'nëtopi.

⁹Moisésë co'huara chiminyátëraponhuë', Cosoi marë' Yosë nontërin. Së'huamotorahuaton hua'an acocaso marë', nontërin. Napoaton Siniorori catahuarin noya yonquiaton, israiro'sa camaicaso'. Camaitohuachina, ya'ipi israiro'sari natëpi. Siniorori Moisésë sha'huitërinso chachin nipi.

¹⁰⁻¹²Napoaponahuë', co huachi onporo tēranta israiro'sa ya'huërinquë pënëntona'pi Moisésë pochin ya'huaantarinhue'. Inaíchín Siniororë' a'ninquëchin ninontërin. Siniorori camairin ni'ton, nani ma'sha pa'pi huëhuëpiro nininsopita Iquipito copirno ana'intacaso marë' ninin. Ina catahuapisopita hua'ano'sa', ya'ipi piyapinënpita, inapitanta ana'intacaso marë' naporin. Israiro'sa ni'tonënuquënta chiniquën nanantaton, ma'pitaso nicanon a'payanin. Ina piquëranso', co huachi insonta ina pochin nanitaparinhue'.